

2010 birželio 30

Nr. 12 / 348

Lietuvos
Katalikų Bažnyčios
informacijos centro
leidinys

ISSN 1392-6098

Bažnyčios žinios

Popiežius

POPIEŽIAUS BENEDIKTO XVI PAMOKSLAS PER ŠV. MIŠIAS UŽBAIGIANT KUNIGŲ METUS	2
POPIEŽIUS BENEDIKTAS XVI APIE KRYŽIŲ	4

Lietuvos Vyskupų Konferencija

PAREIŠKIMAS DĖL KRIKŠČIONIŠKŲ RELIGINIŲ SIMBOLIŲ NAUDOJIMO VIEŠOJOJE ERDVĖJE	5
---	---

Bažnyčia Lietuvoje

Popiežiaus pamokslininko t. Raniero Cantalamessos misijos Vilniuje	6
Atsinaujinimo Šventojoje Dvasioje diena Kaune su tėvu Raniero Cantalamessa	9
Kunigų metų užbaiga	11
Vilniaus arkivyskupijos kunigų susirinkimas	13

Homilijos

VEIKLI MEILĖ 15 eilinis sekmadienis (C)	16
NUOSTABŪS SUSITIKIMAI 16 eilinis sekmadienis (C)	17
MALDOS PRIVILEGIJA 17 eilinis sekmadienis (C)	18

Ganytojo žodis

Kardinolas Joachim Meissner ATSIVERTIMAS IR MISIJA	19
---	----

Bažnyčia pasaulyje

Kunigų metų užbaigimas	22
Benedikto XVI kelionė į Kiprą	23

Popiežiaus Benedikto XVI pamokslas per šv. Mišias užbaigiant Kunigų metus

Šv. Petro aikštė, 2010 06 11

Brangūs broliai kunigai!
Brangūs broliai ir seserys!

Baigiasi Kunigų metai, kuriuos šventėme praėjus 150 metų nuo Arso šventojo klebono, kunigiškosios tarnybos pavyzdžio mūsų pasaulyje, mirties. Arso klebono leidomės būti vedami, kad iš naujo suvoktume kunigiškosios tarnybos didybę ir grožį. Kunigas nėra tiesiog pareigūnas, kokio kiekvienai visuomenei reikia tam tikroms funkcijoms atlikti. Kunigas, priešingai, daro tai, ko iš savęs negali duoti joks žmogus: Kristaus vardu jis taria išrišimo iš mūsų nuodėmių žodžius ir taip, remdamasis Dievu, perkeičia mūsų gyvenimo būvį. Virš duonos ir vyno atnašų jis taria transsubstanciacijos žodžius, kuriais sudabartina Jį patį, Prisikėlusįjį, jo Kūną ir Kraują, taip perkeisdamas pasaulio elementus; žodžius, kuriais atveria pasaulį Dievui ir su juo suvienija. Tad kunigystė yra ne tiesiog „pareigos“, bet sakramentas: Dievas pasitelkia varganą žmogų, kad per jį būtų čia ir dabar žmonėms bei veiktų jų labui. Ši Dievo draša, Dievo, kuris patiki save žmonėms ir, žinodamas mūsų silpnumą, tebelaiko žmones gebančius veikti jo vardu ir jam atstovauti, yra tikroji žodyje „kunigystė“ glūdinti didybė. Kad Dievas laiko mus gebančius tai daryti, kad jis pašaukia žmones į savo tarnybą ir taip iš vidaus su jais susisaisto, – šitai šiais metais norėjome iš naujo apmąstyti ir suvokti. Norėjome vėl sužadinti džiaugsmą dėl to, jog Dievas taip arti mūsų, ir dėkingumą už tai, kad jis save patiki mūsų silpnumui, kad mus diena iš dienos veda ir palaiko. Šitai norėjome ir jaunuoliams iš naujo parodyti, kad tas pašaukimas, ta tarnystės Dievui ir su Dievu bendrystė egzistuoja – negana to, kad Dievas laukia mūsų „taip“. Su visa Bažnyčia vėl norėjome atkreipti dėmesį, jog to pašaukimo iš Dievo turime prašyti. Prašome darbininkų Dievo pjūčiai, ir tas Jam adresuojamas prašymas sykiu yra Dievo beldimasis į širdį jaunuolių, kurie manosi gebą atlikti tai, ką padaryti gebančiais juos laiko Dievas. Galima buvo tikėtis, jog „priešui“ šis naujas kunigystės sušvytėjimas nepatiks; jis mieliau matytų ją išnykstant, kad Dievą galiausiai būtų galima išstumti iš pasaulio. Taip nutiko, jog šiais džiaugimosi Kunigystės sakramentu metais išaiškėjo kunigų nuodėmės – pirmiausia piktnaudžiavimas mažutėliais, kai kunigystė, kaip Dievo rūpinimosi žmogumi užduotis, virto savo priešingybe. Ir mes nuoširdžiai meldžiame Dievą ir nukentėjusius žmones atleidimo ir sykiu pažadame, jog darysime viską, kad tokie piktnau-

džiavimai nepasikartotų; pažadame, jog priimdami kandidatus į kunigiškąją tarnybą ir juos ugdydami rengimo kelyje darysime viską, ką išgalime, kad patikrintume jų pašaukimo autentiškumą, ir kad kunigus rūpestingiau lydėsime jų kelyje, idant Viešpats apgintų ir apsaugotų juos nuo sunkių situacijų ir gyvenimo pavojų. Jei Kunigų metai būtų buvę mūsų asmeninio gero darbo išaukštinimas, šie įvykiai būtų juos sugriovę. Tačiau mums nutiko kaip tik priešingai: tapome dėkingi už Dievo dovaną, nešiojamą „moliniuose induose“ ir, nepaisant viso žmogiškojo silpnumo, darančią jo meilę konkrečią gyvenime. Tad tai, kas įvyko, laikome užduotimi apsisvalyti, užduotimi, lydinčia mus į ateitį ir leidžiančia išvysti ir pamilti didžiąją Dievo dovaną. Šitai dovana tampa pareiga į Dievo drašą ir nusižeminimą atsiliepti savo draša bei nusižeminimu. Kristaus žodžiai, kuriuos giedojome šios dienos liturgijos pradžioje, gali mums šią valandą pasakyti, ką reiškia tapti ir būti kunigu: „Imkite ant pečių mano jungą ir mokykitės ir manęs, nes aš romus ir nuolankios širdies“ (Mt 11, 29).

Švenčiame Švenčiausiosios Jėzaus Širdies šventę ir per Bažnyčios liturgiją tarsi pažvelgiame į Jėzaus širdies, jam mirus atvertos romėnų kareivio ietimi, vidų. Taip, jo širdis – ir per tai paties Dievo širdis – atvira mums ir priešais mus. Liturgija mums aiškina Jėzaus širdies kalbą, kuri pirmiausia kalba apie Dievą kaip apie žmonių Ganytoją, taip atskleisdama Jėzaus kunigystę, išsakniusia jo širdies gelmėje, ir taip parodydama nenykstantį pamatą kaip kiekvienos kunigiškosios tarnybos, kuri visuomet įsitvirtinusi Jėzaus širdyje ir jos palaikoma gyvuoja, galiojantį kriterijų. Šiandien pirmiausia norėčiau apmąstyti tekstus, kuriais besimeldžianti Bažnyčia atsako į skaitiniuose skleidžiamą Dievo žodį. Šiose giesmėse susipina žodis ir atsakas. Jie, viena vertus, paimti iš Dievo žodžio, tačiau sykiu jau yra žmogaus atsakas į tą žodį, atsakas, kuriuo tas žodis perteikiamas ir įžengia į mūsų gyvenimą. Svarbiausias iš šių tekstų šiandienėje liturgijoje yra 23 psalmė – „Mane Viešpats gano“, kurioje besimeldžiantis Izraelis priima Dievo kaip ganytojo apreiškimą ir padaro jį savo gyvenimo kelrodžiu. „Mane Viešpats gano, man nieko nestinga“ – šioje pirmoje eilutėje reiškiamas džiaugsmas ir dėkingumas, kad Dievas yra čia ir rūpinasi žmogumi. Skaitinys iš Ezechielio knygos irgi prasideda tokiu pačiu motyvu: „Aš pats rūpinsiuosi savo avimis ir jų ieškosiu“ (Ez 34, 11). Dievas asmeniškai rūpinasi manimi, mumis, žmonija. Nesu paliktas vienas, pasimetęs visatoje ir vis labiau nesusigaudančioje visuomenėje. Jis rūpinasi manimi. Jis nėra tolimas Dievas, kuriam mano gyvenimas nesvarbus. Pasaulio religijos, kaip matome, visada žinojo, kad galiausiai tėra vienas Dievas. Bet tas Dievas esąs labai toli. Atrodo, jog jis pasaulį palikęs kitoms galybėms ir pajėgoms, kitoms dievybėms. O su

šiomis reikia susitarti. Vienatinis Dievas geras, bet toli. Jis nepavojingas, bet ir nepadedantis. Tad jam dėmesio daug skirti neverta. Jis nevaldo. Keista, bet Apšvietos amžiuje ši mintis sugrižo. Vis dar suvokta, kad pasaulis suponuoja Kūrėją. Tačiau tas Dievas pasaulį sukūrė ir aiškiai nuo jo pasitraukė. Taigi pasaulis funkcionuoja pagal dėsnius, į kuriuos Dievas nesikiša, negali kištis. Dievas tebuvo tolima pradžia. Daugelis galbūt nenorėjo, kad Dievas jais rūpintųsi. Jie nenorėjo būti jo trikdami. Bet kai Dievo rūpinimasis ir meilė laikomi trikdžiu, žmogus jau yra iškreiptas. Malonu ir teikia paguodą, kai žinau, kad koks nors žmogus man yra geras ir manimi rūpinasi. Tačiau dar svarbiau tai, jog yra mane pažįstantis, mane mylintis ir manimi besirūpinantis Dievas. „Aš pažįstu savąsias [avis], o manosios pažįsta mane“ (Jn 10, 14), štai šitaip Viešpaties žodžiais prieš Evangeliją meldžiasi Bažnyčia. Dievas mane pažįsta, manimi rūpinasi. Ši mintis tikrai turėtų mus pradžiuginti. Leiskimės jos persmelkiami. Tada suvoksime, ką tai reiškia: Dievas nori, kad mes, kunigai, mažytę istorijos atkarpą dalytumės jo rūpinimusi žmonėmis. Mes, kunigai, turėtume būti tie, kurie, vienydamiesi su jo rūpinimusi žmonėmis, rūpintumės, kad tas Dievo rūpinimasis taptų konkrečiai patiriamas. Ir, žvelgdamas į jam patikėtą sritį, kunigas kartu su Viešpačiu privalo pajęgti pasakyti: „Aš pažįstu savąsias, o manosios pažįsta mane.“ „Pažinti“ Šventojo Rašto prasme niekada nėra žinoti išoriškai, kaip kad žinomas kokio nors žmogaus telefono numeris. „Pažinti“ reiškia būti kito viduje. Būti jam geram. Turime stengtis „pažinti“ žmones remdamiesi Dievu ir žvelgdami į Dievą, kartu su jais eiti Dievo draugystės keliu.

Grįžkime prie mūsų psalmės. Ten parašyta: „Jis <...> veda teisumo takais, kaip dera jo vardui. Nors einu per tamsiausią slėnį, nebijau jokio pavojaus, nes tu su manimi. Tavo ganytojo lazda ir vėzdas – jie mane apgins.“ (23, 3 ir t.). Ganytojas jam patikėtiesiems rodo teisingą kelią. Jis eina jų priekyje ir juos veda. Pasakykime kitaip: Viešpats rodo mums, kaip tinkamai būti žmonėmis. Jis moko buvimo žmogumi meno. Ką turėčiau daryti, kad nepargriūčiau, beprasmiškai neiššvaistyčiau savo gyvenimo? Šį klausimą sau turėtų kelti kiekvienas žmogus ir jis aktualus visais gyvenimo tarpsniais. Bet kokia tamsa šį klausimą gaubia mūsų laikais! Vis į galvą ateina Jėzaus, kuriam pagailo žmonių, žodžiai, kad jie yra lyg avys be piemens. Viešpatie, pasigailėk mūsų! Parodyk mums kelią! Iš Evangelijos žinome: jis pats yra kelias. Gyventi su Kristumi, paskui jį sekti reiškia surasti teisingą kelią, kad mūsų gyvenimas taptų prasmingas ir kad mes kada nors galėtume pasakyti: taip, buvo gera gyventi. Izraelis buvo ir yra Dievui dėkingas už Jo įsakymais parodytą gyvenimo kelią. Didžioji 119 psalmė yra ištisas džiūgavimas dėl to: negrabinėjame tamsoje.

Dievas mums parodė kelią, kuriuo drąsiai galime eiti. Tai, kas pasakyta įsakymais, sutraukta Jėzaus gyvenime ir yra tapę gyvu pavyzdžiu. Taip suvokiame, kad Dievo nurodymai yra ne pančiai, bet jo mums rodomas kelias. Turime džiaugtis, kad jie Kristuje stovi prieš mus kaip gyva tikrovė. Jis pats mus pradžiugino. Keliaudami kartu su Kristumi, patiriame Apreiškimo džiaugsmą, o kaip kunigai tą džiaugsmą, kad jis parodė mums teisingą kelią, turime perteikti žmonėms.

Psalmėje taip pat yra žodžiai apie „tamsiausią slėnį“, per kurį Viešpats veda žmones. Visų mūsų kelias kada nors eis per tamsų mirties slėnį, kuriame mūsų niekas negali lydėti. O Jis ten yra. Kristus pats nužengė į tamsią mirties naktį. Jis ir ten mūsų neapleidžia. Ir ten mus veda. „Jei Šeole pasikločiau lovą, tu būtum ten“, – sakoma 139 psalmėje. Taip, tu esi greta ir didžiausioje bėdoje, tad atliepiamąja psalme galime atsakyti: net ten, tamsiausiam slėnyje, nebijau jokio pavojaus. Tamsiausias slėnis mums taip pat gali reikšti ir tamsius pagundos, neryžtingumo, išbandymų slėnius, kuriuos kirsti tenka kiekvienam žmogui. Taip, Viešpatie, pagundos tamsybėse, užtemimo valandomis, kai užgęsta visos šviesos, parodyk man, kad tu esi čia. Padėk mums, kunigams, tomis tamsiomis naktimis pagelbėti mums patikėtiems žmonėms, parodyti jiems tavo šviesą.

„Tavo ganytojo lazda ir vėzdas – jie mane apgins“: ganytojui reikia vėzdo apsiginti nuo laukinių žvėrių, tykančių įsiveržti į kaimenę, nuo plėšikų, ieškančių sau grobio. Greta vėzdo minima lazda, leidžianti atsiremti ir padedanti kirsti sunkias vietas. Abu dalykai neatsiejami ir nuo Bažnyčios tarnybos, kunigo tarnybos. Bažnyčiai irgi reikia panaudoti ganytojo vėzdą ginant tikėjimą nuo klastotojų, vedlių, kurie yra suvedžiotojai. Kaip tik vėzdo panaudojimas gali būti meilės tarnyba. Šiandien regime, jog pakanta su kunigiškuoju gyvenimu nesuderinamam elgesiui nėra meilė. Lygiai taip meilė nėra, kai leidžiama keroti erezijoms, tikėjimo iškraipymams ir ardymui, tarsi tikėjimą patys būtume išradę, tarsi jis nebūtų Dievo dovana, brangus perlas, kurio neturime leisti iš mūsų atimti. Sykiu, žinoma, vėzdas visada turi vėl virsti ganytojo lazda, padedanti žmogui eiti sunkiu keliu ir sekti paskui Viešpatį.

Psalmės pabaigoje kalbama apie keliamas vaises, aliejų, kuriuo patepama galva, apie sklidiną taurę, galėjimą gyventi Viešpaties būste. Psalmėje taip pirmiausia išreiškiama džiugi buvimo su Dievu šventykloje šventės, buvimo jo priimtam ir aptarnaujamam, galimybės gyventi pas jį perspektyva. Mums, kurie psalme meldžiamės su Kristumi ir jo Kūnu – Bažnyčia, ši vilties perspektyva dar labiau prasiplėtė ir pagilėjo. Šiuose žodžiuose tartum išvelgiame nuovoką Eucharistijos

slėpinio, kuriame Dievas mus pats aptarnaus ir pasiūlys kaip valgis – kaip ta duona ir tas taurus vynas, kurie vieninteliai gali būti galutinis atsakas į vidinį žmogaus alkį bei troškulį. Kaip gi tada nesidžiaugti, kad kasdien svečiuojamės prie Dievo stalo, galime pas jį gyventi. Kaip nesidžiaugti, kad jis mums įsakė: „Tai darykite mano atminimui“, kad leidžia padengti Dievo stalą žmonėms, duoti jiems jo Kūną ir Kraują, brangią jo artumo dovaną. Taip, iš visos širdies galime visi melstis psalmės žodžiais: „Tik gerumas ir ištikima meilė lydės mane per visas mano gyvenimo dienas“ (23, 6).

Galiausiai žvilgtelėkime į Komunijos priegiesmius, šiandienėje liturgijoje siūlomus mums Bažnyčios. Pirmiausia tai žodžiai, kuriais šventasis Jonas užbaigia pasakojimą apie Jėzaus nukryžiovimą: „Vienas kareivis ietimi perdūrė Jėzui šoną, ir tuojau ištekėjo kraujas ir vandens“ (Jn 19, 34). Jėzaus širdis perduriama ietimi. Ji atveria ir virsta versme: kraujas ir vanduo, kurie išteka, kreipia į abu pagrindinius sakramentus, kuriais gyvena Bažnyčia, – į Krikštą ir Eucharistiją. Iš atverto Viešpaties šono, iš atvertos širdies ištrykšta gyvoji versmė, tekanti šimtmečiais ir kurianti Bažnyčią. Atvira širdis yra naujos gyvybės upės šaltinis; Jonas neabejotinai prieš akis turėjo Ezechielio pranašystę; šis iš naujosios šventyklos matė ištekančią naują, vaisingumą ir gyvybę teikiančią upę (Ez 47). Naujoji šventykla yra pats Jėzus, o jo atvira širdis – šaltinis, iš kurio trykšta naujo gyvenimo, mūsų gaunamo per Krikštą ir Eucharistiją, upė.

Tačiau Jėzaus Širdies šventės liturgija taip pat numato kitus Komunijos priegiesmiui giminingus žodžius iš Jono evangelijos: „Jei kas trokšta, teateina pas mane ir tegu geria. Kas mane tiki, – kaip Raštas sako, – iš jo vidaus plūs gyvojo vandens srovės“ (Jn 7, 37 ir t.). Tikėdami tartum geriame Dievo žodžio gyvojo vandens. Tikintysis taip pats tampa versme, dovanojančia trokštančiam istorijos kraštui gyvojo vandens. Tai rodo šventieji. Tai rodo Marija, kuri kaip didi tikinčioji ir mylinčioji visiems šimtmečiams tapo tikėjimo, meilės ir gyvybės versme. Kiekvienas krikščionis ir kiekvienas kunigas, remdamiesi Kristumi, turėtų tapti kitus atgaivinančia versme. Troškulio kamuojamam pasauliui turėtume dovanoti gyvybės vandens. Viešpatie, dėkojame, kad mums atvėrei savo širdį, kad savo mirtimi ir prisikėlimu tapai gyvybės versme. Leisk mums būti gyviesiems žmonėms, gyviems iš tavo versmės, kad ir mes būtume versmės, ir gebėtume šiems mūsų laikams dovanoti gyvybės vandens. Dėkojame tau už kunigiškosios tarnybos malonę. Viešpatie, palaimink mus ir visus šių laikų ištroškusius ir ieškančius žmones. Amen.

Popiežius Benediktas XVI apie kryžių

Ištrauka iš pamokslo, pasakyto 2010 m. birželio 5 d. Nikozijos Šventojo Kryžiaus bažnyčioje

<...> Šiandien liturginio šventimo dėmesio centre yra Kristaus kryžius. Daugeliui gali magėti paklausti, kodėl mes, krikščionys, aukštiname kankinimo įrankį, kančios, pralaimėjimo ir nesėkmės ženklą. Tiesa, kad kryžius visa tai išreiškia. Tačiau dėl to, kuris mūsų išganymo labai buvo pakeltas ant kryžiaus, jis taip pat yra Dievo meilės galutinės pergalės prieš visą blogį pasaulyje ženklas.

Pasak senos tradicijos, kryžiaus medis paimtas iš medžio, Adomo sūnaus Seto pasodinto ten, kur palaidotas Adomas. Kaip tik toje vietoje, žinomoje kaip Golgota, Kaukolės vieta, Setas pasodino sėklą nuo gėrio ir blogio pažinimo medžio, augusio viduryje Edeno sodo. Dievo apvaizdos dėka piktojo darbas buvo sugriautas atsukant jo ginklą prieš jį patį.

Žalčio suviliotas Adomas atsisakė savo vaikiško pasitikėjimo Dievu ir nusidėjo atsikąsdamas vaisiaus nuo sodo medžio, kuris jam buvo uždraustas. Dėl šios nuodėmės į pasaulį atėjo kančia ir mirtis. Tragiški nuodėmės padariniai – kančia ir mirtis perdėm akivaizdžiai iškilo aikštėn Adomo palikuonyse. Atgarsiai apie nuopuolį ir atpirkimo per Kristų nuvokimas mums nuskambėjo ir skaitytame pirmame šios dienos skaitinyje.

Baudžiama už savo nuodėmes Izraelio tauta, besikamuojanti dykumoje, buvo kandžiojama nuodingųjų žaltčių ir galėjo išsigelbėti nuo mirties tik pažvelgdama į Mozės iškeltą ženklą, pranašaujantį kryžių, viena kartą ir visiems laikams padarysiantį galą nuodėmei ir mirčiai. Aiškiai regime, kad žmogus savo jėgomis neįstengia išsivaduoti iš nuodėmės padarinių. Tik Dievas gali išgelbėti jį iš moralinės ir fizinės vergijos. Kadangi taip labai pamilo pasaulį, jis atsiuntė savo viengimį Sūnų ne pasmerkti pasaulio, kaip to, rodė, reikalavo teisingumas, bet kad pasaulis per jį būtų išgelbėtas. Dievo viengimis Sūnus turėjo būti pakeltas lygiai taip, kai dykumoje buvo pakeltas žaltys, idant visi, žvelgiantys į jį su tikėjimu, turėtų gyvenimą.

Kryžiaus medis tapo mūsų atpirkimo priemone, lygiai kaip medis, iš kurio jis buvo pagamintas, paskatino mūsų protėvius nusidėti. Kančia ir mirtis, nuodėmės padariniai, tapo priemonėmis, kuriomis buvo nugalėta nuodėmė. Ant kryžiaus buvo paskerstas nekaltas Avinėlis, ir jau iš aukos atnašavimo ištryško naujas gyvenimas: blogio galią palaužė pasiaukojančios meilės galia.

Kryžius yra daug didingesnis ir slėpiningesnis, negu iš pradžių atrodo. Jis iš tiesų yra kankinimo, kančios ir pralaimėjimo įrankis, tačiau sykiu išreiškia visišką perkeitimą, galutinį šio blogio apgręžimą: būtent tai jį daro pasaulyje iškalingiausiu vilties simboliu. Jis užkalbina visus, kurie kenčia – engiamuosius, ligonius, vargšus, išstumtuosius, smurto aukas, – ir suteikia jiems vilties, kad Dievas jų kančias pavėrs džiaugsmu, jų vienvatę – bendryste, mirtį – gyvenimu. Jis į mūsų nupuolusį pasaulį atneša beribę viltį.

Štai kodėl pasauliui reikia kryžiaus. Kryžius nėra vien asmeninis pamaldumo simbolis, tam tikros visuomeninės grupės nario ženklelis ir savo giliausia prasme neturi nieko bendra su kokios nors išpažinimo ar filosofijos primetimu jėga. Kryžius byloja apie viltį, apie meilę, apie neprievartos pergalę prieš priespaudą, apie Dievą, išaukštinantį mažuosius, sustiprinantį silpnuosius, panaikinantį susiskaldymus ir neapykantą nugalintį meile. Pasaulis be kryžiaus būtų pasaulis be vilties, pasaulis, kuriame toliau tęstųsi kankinimai ir žiaurybės, būtų išnaudojami silpnieji ir paskutinį žodį tartų godumas. Vis baisiau reikštųsi žmonių nežmoniškumas, o velniškas smurto ratas niekaip nesibaigtų. Tik kryžius padaro tam galą. Jokia žemiška galia

negali išgelbėti iš nuodėmės padarinių ir iš pagrindų nugalėti neteisingumą, tuo tarpu mus mylinčio Dievo išganingasis įsikišimas nuodėmės ir mirties tikrovę pavertė jos priešingybe. Būtent tai ir švenčiame, šlovindami mūsų Atpirkėjo kryžių. Pagrįstai Andriejus Kretietis apibūdina kryžių kaip „kilnesnį, brangesnį už viską žemėje“, „nes jame, per jį ir dėl jo mums buvo sudėti ir gražinti visi mūsų išganymo turtai“ (*Oratio X; PG 97, 1018–1019*).

Brangūs broliai kunigai, vienuoliai, katechetai, kryžiaus žinia patikėta mums, kad suteiktume pasauliui viltį. Skelbdami nukryžiuotą Kristų, skelbiame ne patys save, bet jį. Pasauliui siūlome ne savo išmintį nei reiškiamo pretenzijas į kokius nors savo nuopelnus, bet tiesiog veikiamo kaip jo išminties, jo meilės, jo išganingųjų nuopelnų kanalai. Žinome, jog tesame moliniai indai, tačiau, stebėtina, jis mus išsirinko būti išganingosios tiesos šaukkliais, kuriuos turi išgirsti pasaulis. Niekada nenustokime stebėjęsi nepaprasta mums dovanota malone, niekada nenustokime pripažinti savo nevertumo, bet sykiu visados stenkimės būti vis mažiau neverti savo tauraus pašaukimo, idant savo trūkumais ir suklydimais nesusilpnintume savo liudijimo įtikimumo. <...>

▼ Pareiškimas dėl krikščioniškų religinių simbolių naudojimo viešojoje erdvėje

2010 m. birželio 18 d.

2009 m. lapkričio 3 dienos Europos žmogaus teisių teismo sprendimas drausti religinių simbolių, įskaitant Nukryžiuotojo, naudojimą viešuose pastatuose kelia nerimą dėl galimų šio sprendimo padarinių mūsų tautos kultūrai, identitetui, tradicijoms ir laisvei. Toks teismo sprendimas sukuria pavojingą precedentą, kai tarptautinės institucijos primeta kultūrų ir tradicijų įvairove pasižyminčioms valstybėms bei visuomenėms tam tikrą „uniforminę“ vertybių sistemą, atspindinčią tik vienos pakraipos pasaulėžiūrą. Minėtas Europos žmogaus teisių teismo sprendimas verčia atkreipti dėmesį į religijos laisvės, valstybės ir Bažnyčios atskirumo, individualių ir kolektyvinių žmogaus teisių klausimus.

Tauta ir visuomenė negali egzistuoti be kultūros ir tradicijų. Būtent kultūra ir tradicijos suteikia visuomenei ir tautai savitumą ir tapatybę. Tuo tarpu kultūra ir

tradicijos visuomet yra susijusios su tam tikromis toje visuomenėje priimtomis vertybinėmis ir moralinėmis nuostatomis, kurios dažnai turi religines šaknis. Kultūrą grindžiančios vertybinės nuostatos negali būti atskirtos nuo kultūros tuo pat metu nesunaikinant pačios kultūros. Savo vertybinių bei moralinių šaknų netekusi kultūra neišvengiamai praranda savo gyvybingumą ir ilgainiui sunyksta.

Tauta negali būti laisva, jei ji neturi galimybės privačioje ir viešojoje erdvėje puoselėti savo tradicijų, kultūros ir naudoti šią kultūrą bei tradicijas išreiškiančių simbolių. Tai puikiai suvokė okupantai, siekiantys užgniaužti tautos laisvę, palaužti jos dvasią bei susilpninti tautinę savimonę. Dar visai neseniai mūsų tautai teko išgyventi laikus, kuomet tautiniai, valstybiniai ar religiniai simboliai viešojoje erdvėje buvo naikinami, o jų naudojimas persekiojamas.

Šiandien dažnai visuomenės, bendruomenės bei tautos teisė puoselėti savo identitetą, kultūrą, tradicijas, religiją yra bandoma supriešinti su individualiomis žmogaus teisėmis. Tačiau neturi būti pamirštama, kad žmogaus teisės neegzistuoja „beorėje“, vertybiškai

neutralioje erdvėje. Jos visuomet egzistuoja konkrečiame socialiniame ir kultūriniame kontekste. Žmogaus teisė puoselėti savo kultūrinį, tautinį, religinį identitetą netektų prasmės, jei nebūtų gerbiama konkrečių tautinių, religinių, pasaulėžiūrinių grupių teisė laikytis savo vertybių, tradicijų ir jas puoselėti. Todėl individualios žmogaus teisės neturi būti įgyvendinamos paneigiant tautos ar bendruomenės teisę puoselėti ir augančiai kartai perduoti jos identitetą, sudaranti kultūrinį bei tradicinį paveldą. Prioriteto suteikimas egocentriniam individualizmui, kuomet individui leidžiama pasinaudojant teisiniais instrumentais apriboti bendruomenės ar visuomenės teisę puoselėti tam tikras vertybes bei tradicijas vien todėl, kad kažkas joms nepritaria ar yra jų trikdomas, neprisideda prie tikros žmogaus teisių plėtos.

Dažnai viešosiose diskusijose minimas valstybės ir Bažnyčios atskirumas nereiškia, kad religiniai simboliai ir tradicijos, sudarančios valstybėje gyvenančios ir valstybę kuriančios tautos kultūrinio paveldo bei identiteto dalį, turi būti pašalintos iš viešųjų erdvių, įstaigų ar mokyklų. Visa, kas sudaro mūsų tautos kultūrinį paveldą, turi teisę būti puoselėjama visuomenėje, valstybėje ir mokykloje. Neįmanoma vienu metu pasisakyti už nacionalinės kultūros puoselėjimą ir tuo pat metu uždrausti naudoti tą kultūrą išreiškiančius simbolius. Uždraudusi naudoti religinius simbolius mokyklose, visuomenė prarastų galimybę perduoti tų simbolių išreiškimo tapatybę ir vertybes būsimai kartai, sykiu rizikuodama prarasti savo tapatybės šaknis bei identiteto išsaugojimo ateityje perspektyvas.

Taip pat pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Konstitucijoje įtvirtintas pasaulietinės valstybės principas nereiškia, jog valstybė turi būti priešiška tautos istorinio bei kultūrinio paveldo dalimi esantiems religiniams simboliams ar religinių tradicijų puoselėjimui viešojoje erdvėje. Reikalavimas iš viešosios erdvės ar mokyklų pašalinti religinius simbolius nerodo, kaip kartais mėginama teigti, valstybės neutralumo bei neuztikrina tikro pliuralizmo. Toks reikalavimas tik rodo, kad prisidengiant neutralumo ir pasaulietiskumo šūkiams prioritetas atiduodamas ateistinei pasaulėžiūrai bei sekuliarizmo ideologijai.

Nukryžiuotasis simbolizuoja paties Dievo, tapusio tikru žmogumi ir atidavusio savo gyvybę vardan žmonijos ateities, meilę kiekvienam žmogui nepriklausomai nuo jo tautybės, rasės, lyties, amžiaus, padėties. Kryžiaus simbolis liudija Dievo žmogaus asmens vertę Dievo akyse. Būtent ant žmogaus, kaip asmens sukurto pagal Dievo paveikslą ir panašumą, sampratos pagrindo susiformavo Europos kultūra bei Vakarų civilizacija.

Kryžiaus simbolio buvimas viešojoje erdvėje bei ugdytumo įstaigose liudija šias Europos, o kartu ir mūsų tautos kultūros šaknis. Pamatinis religijos laisvės principas reiškia laisvę išpažinti pasirinktą religiją, jos laikytis ir ją skleisti. Tačiau pats kryžiaus buvimas viešojoje erdvėje negali jokio asmens priversti priimti tikėjimą, apriboti jo laisvę išpažinti kitą religiją ir ją skleisti. Todėl nerimą kelia Europos žmogaus teisių teismo sprendimas, pakeičiantis religijos laisvės sampratą ir sukuriantis iš esmės naują „žmogaus teisę“ nebūti trikdomam nepatinančių religinių simbolių. Tokio precedento įtvirtinimas reikštų, jog kiekvienas individas, nepatenkintas krašto, kuriame gyvena, kultūrą atspindinčiais simboliais, be pagrįstos priežasties galėtų kelti bylą prieš valstybę Europos žmogaus teisių teisme.

Todėl sveikiname Lietuvos Vyriausybės sprendimą kartu su kitomis šalimis palaikyti Italiją Europos žmogaus teisių teisme, dalyvaujant trečiaja šalimi bei siekiant apginti valstybių ir tautų teisę puoselėti savo kultūrą, pasirinktas tradicijas ir vertybes. Europa gali išlikti tik jei bus gerbiama ją sudarančių tautų laisvė puoselėti savo kultūrą ir krikščioniškas kultūros šaknis.

Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininkas
arkiv. S. Tamkevičius

▼ **Popiežiaus pamokslininko t. Raniero Cantalamessos misijos Vilniuje**

Birželio 7–11 d. Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijoje iš įvairių Lietuvos parapijų atvykusiems kunigams rekolekcijas vedė Popiežiaus namų pamokslininkas tėvas Raniero Cantalamessa OFM Cap. Rekolekcijų tema „Viešpaties Dvasia ant manęs, nes jis patėpė mane...“ (Lk 4,18). Visame pasaulyje garsų pamokslininką rekolekcijų vesti į Lietuvą oficialiai pakvietė kardinolas Audrys Juozas Bačkis, paremdamas Kaune įsikūrusio Katalikų evangelizacijos centro iniciatyvą.

Pagrindinis t. R. Cantalamessos kunigams vestų rekolekcijų dalyvių dėmesys buvo sutelktas į Šventosios Dvasios veikimą Bažnyčios ir tikinčio žmogaus gyvenime. Kunigai kviešti apmąstyti, kokius vaisius Šventosios Dvasios atėjimas atnešė apaštalams, pirmajai Bažnyčiai ir kokius teikia ligi šiol.

Konferencijose svečias komentavo himną Šventajai Dvasiai *Veni, creator Spiritus*. Himno posmuose atskleidžiamas pašventinamasis ir charizminis Šventosios Dvasios veikimas Bažnyčioje ir žmogaus gyvenime. Šventoji

Paskyrimai Kauno arkivyskupijoje

Kun. **Emilis Jotkus** atleistas iš Kauno Šventosios Dvasios (Šilainių) parapijos klebono pareigų ir paskirtas Krakų bei Pajieslio parapijų klebonu.

Kun. **Žydrūnas Paulauskas** atleistas iš Krakų ir Pajieslio klebono pareigų ir paskirtas Kauno Šventosios Dvasios (Šilainių) parapijos klebonu.

Kun. **Severinas Holocheris OFM** atleistas iš Kauno kunigų seminarijos dvasios tėvo pareigų.

Kun. **Renato Abeni** atleistas iš Kauno kunigų seminarijos dvasios tėvo pareigų.

-Kn-

Seserų pranciškonų jubiliejus

Birželio 11-ąją, Švč. Jėzaus Širdies iškilmės dieną, Kauno Kristaus Prisikėlimo parapijoje veikianti Dieviškosios Jėzaus Širdies seserų pranciškonų kongregacija minėjo savo įkūrimo aštuoniadesimties metų jubiliejų.

17 val. mažojoje Kristaus Prisikėlimo bažnyčioje šv. Mišias aukojo seseris savo apsilankymu pagerbęs apaštališkasis nuncijus Baltijos šalims arkivyskupas Luigi Bonazzi. Drauge koncelebravo Kauno arkivyskupijos augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas, parapijos klebonas mons. Vytautas Grigaravičius, kiti kunigai.

Sakydamas homiliją nuncijus pabrėžė pasitikėjimo ir atsidavimo Švenčiausiajai Jėzaus Širdžiai svarbą, dėkojo seserims už didelį atsidavimą Bažnyčiai ir Tėvynei, tikėjimo, doros ir meilės puoselėjimą.

Po šv. Mišių bažnytėlėje vyko muzikos ir minties vakaras, kuriame dalyvavo Vilniaus Šv. Kristoforo orkestras, vadovaujamas Donato Katkaus. Buvo prisiminti pagrindiniai kongregacijos istorijos akcentai, savo mintimis dalijosi buvę seserų auklėtiniai – parapijos

Dvasia apšviečia protą, valią nuteikia meilei, palaiko tikėjimą, gydo kūną ir sielą, padeda atpažinti asmeniškąs dovanas, talentus ir juos panaudoti visos bendruomenės labui.

Pamokslininkas kreipė dėmesį į Sekminių įvykio analizę pabrėždamas, kad Šventosios Dvasios atsiuntimas mokiniams – mūsų išganymo pamatas, o ne priedas. Jėzaus įvykis yra tam tikra prasme ribotas laikas. Be Šventosios Dvasios veikimo Jėzaus gyvenimas – tik istorijos dalis. Be Šventosios Dvasios Šv. Raštas – tik istorinė knyga, Bažnyčia – paprasta organizacija, autoritetas – tik dominavimas. Per Šventąją Dvasią Jėzaus žodžiai bei darbai skiriami ir priimami visų laikų žmonėms. Per Šventąją Dvasią Kristų galime sutikti čia ir dabar, o Evangeliją priimti kaip gyvenimo galybę, bažnytinę autoritetą atpažinti kaip išlaisvinančią tarnystę bendruomenėje, kurioje atsimename ir skonejame Dievo dovanojama ateinančia karalyste. Dievo Dvasios gavimo patirtis visiškai perkeitė apaštalų gyvenimą. Jėzaus mokiniai iš tiesų pasidarė drąsūs, kupini Dievo meilės.

Mokyme apie maldą tėvas R. Cantalamessa priminė, kad pirmiausia Šventoji Dvasia žmoguje meldžiasi neišsakomais atodūšiais. Tai Dievo artumos akimirkos, padedančios ne tik patirti Viešpatį, bet ir nešti jį kitiems. Šv. Rašto žmonės melstis ir veikti įkvėpė ta pati Šventoji Dvasia, kurios ir mes nuolat prašome. Iš Šv. Rašto žmonių galime mokytis santykio su Dievu ir maldos patirties: Abramui Dievas buvo kaip draugas, Mozė išdrįsta į Viešpatį kreiptis net įžūliai, familiariai ir tam tikra prasme net šantažuoti, Jėzus išsaugo glaudžią valios vienybę. Kunigas privalo maldos laiką įsirašyti į savo dienotvarkę ir aptverti spygliuota viela. Įvairūs žvėrys – darbai, reikalai, rūpesčiai, skubėjimas kėsina si į tą laiką, kuris padeda atnaujinti santykius, sustatyti prioritetus. Pasimeldus galima daugiau nuveikti per tą patį laiką. Dievas sugeba padauginti ir laiko.

Šv. Mišių pamoksluose tėvas R. Cantalamessa pateikė mistagogines katechezes. Kalbėjo apie gilesnę slėpinio patirtį, kurią išgyvename skelbdami Dievo žodžio liturgiją, dalyvaudami aukojimo liturgijoje ir priimdami Komuniją. Dievo žodžio liturgijoje svarbu nušviesti patį Kristų, pasiruošti susitikimui su juo, kad galėtume atpažinti Viešpatį kaip Emauso mokiniai. Aukojimo liturgijoje Dievui kunigas paaukoja visą savo laiką, talentus, žinias – visą gyvenimą ir net įvairiopai patiriamą mirtį: kritiką, apkalbas, atmetimą, trūkumus. Komunijoje patirtas Dievo artumas turi padėti gyventi Eucharistija ir įveikti sunkumus. Įsikūnydamas Kristus prisiėmė tai, ką išgyvena žmogus. Viešpats dovanoja save kiekvienam priimančiajam taip jį pašventindamas, kad taptume Dievo nešėjais kitiems.

Adoracijoje pamokslininkas drauge su kunigais meldėsi, mokydamas pabrėžė, jog malda priešais Švč. Sakramentą – tai Katalikų Bažnyčios charizma, vedanti į šv. Mišias, padedanti labiau suprasti Dievo artumos, pasiaukojančios meilės slėpinį. Dalyvaudami adoracijoje, apmąstydami didžiuosius teologų himnus Švč. Sakramentui, galime suvokti, jog tai laikas, skirtas ne tik ruošti Viešpatį susitikti vien tikėjimu, bet ir pasirengti Dievo regėjimui. Kunigui tai proga prisiminti, kam jis tarnauja, kam skiriami visi jo darbai, rūpesčiai.

Svečias ne kartą pabrėžė, kad gyvename laikotarpiu, kuris kaip joks kitas metas yra artimas apaštalų laikams. Matome itin stiprų pagonybės proveržį ir tikėjimo menkėjimą. O vis dėlto apaštalai rado būdą, kaip paskelbti Evangeliją tam pagoniškam pasauliui, kaip perkeisti netikinčią aplinką. Šiais laikais reikia naujųjų Sekminių, pasaulio perkeitimo, o tai neįmanoma be Šventosios

Dvasios. Kunigų pareiga, anot pamokslininko, padėti žmonėms ateiti iki tos vietos, kur jie galėtų apsispręsti tikėjimo naudai. Kunigų užduotis – atskleisti žmonėms Dievo meilę, nugalėjusią blogį. Kiek kunigo santykis su Dievu gyvas, atsinaujinantis, tiek galima Viešpatį nešti kitiems. Šventoji Dvasia veikia, kad skelbiama evangelinė žinia nebūtų tik idėja, bet asmuo – Jėzus Kristus. Kunigų paslaptis – draugystė su Jėzumi Kristumi. Jie turi būti Kristus, kuris eina per šių dienų pasaulį, mokydamas, gydydamas ligonius ir guosdamas kenčiančius. Pasaulyje neišvengiamai susiduriame su kančios prasmės klausimu. Šventoji Dvasia Dievą parodo ne kaip mūsų priešą, kankintoją, o kaip sąjungininką. Kančia nepanaikina Dievo tobulumo, o išaukština Viešpaties meilę. Didelė, pasiaukojanti meilė yra sužeidžiama, nes mylimąjį palieka laisvą, leidžia atmesti ar priimti. Dievas yra kančioje, eina greta, verkia kartu su kenčiančiais ir liudija, jog tik jis gali įprasminti ašaras, perkeisti jas į didžiausią džiaugsmą, koks tik kada buvo.

Pamokslininkas svarstė ir celibato temą. Tai šventumo aspektas, būdingas kunigo gyvenimui. Tai nėra našta, jei tik atrasta motyvacija, jei priimta kaip dovana. Pasaulyje reikės grumtis už ištikimybę ir skautumą ne tik kunigų gyvenime, bet ir šeimose. Celibatas – Dievo karalystės ženklas, pakeliantis ir santuoką. Mat šeima iki Jėzaus – privaloma, bet ne pasirenkama tikrovė. Jėzus šeimą ir celibatinį gyvenimą pakėlė į pašaukimo lygmenį: galima pasirinkti. Rinkdamasis celibatinį gyvenimą kunigas liudija beišsipildančią Dievo karalystę, nes joje niekas nei ves, nei tekės. Tai radikalus būdas pašvęsti savo gyvenimą Dievo karalystės statyboms. Be celibato neišsivaizduojama Bažnyčios misijų veikla, dvasinis gyvenimas ir didžiulio masto artimo meilės darbai. Celibatas gali padaryti gyvenimą vaisingą dvasinės tėvystės prasme, tai santykis su prisikėlusiu Jėzumi. Santuoka – meilės ryšys su kitu asmeniu, tai malonės būseną, ne pabaiga, o tik pasirengimas sutikti Dievą kaip meilės šaltinį. Šiame ištikimybės kelyje gali padėti realios, o ne idealizuotos tikrovės, vyro ir moters santykių priėmimas, pamaldumas Švč. Mergelei Marijai, vaizdų kontrolė, tarnystės įsipareigojimų prisiminimas.

Birželio 12 d. Vilniaus arkikatedroje bazilikoje t. R. Cantalamessa skelbė mokymus Gerosios Naujienos šventėje. Renginyje prasidėjo šlovinimu, kuriame dalyvavo įvairių Lietuvos maldos grupių bei bendruomenių jaunimas. Giedotojus sukvietė ir jiems pasirengti padėjo Kauno evangelizacijos centras. Tėvas R. Cantalamessa kvietė ploti Dievui, džiaugtis dėl Jo darbų žmonių gyvenime. Pamokslininkas tarp šlovinimų vedė dvi konferencijas. Jis priminė, jog Bažnyčiai reikia nuolatinių Sekminių, kad vis lauktume Šventosios Dvasios. Kuo stipresnis šios dovanos troškimas, tuo ji dosniau mums išliejama. Šventoji Dvasia yra bet kokios meilės šaltinis. Jei patiriame kokią nors meilę – ji tėra tik dieviškosios meilės kibirkštėlė. Šventąją Dvasią galima lyginti su sraunia upe, kuri išsilieja iš krantų ir užpila slėnius. Sekminės – tas išsiliejimas, viso Dievo plano vainikavimas. Dievas savo meilę per Šventąją Dvasią dovanoja kiekvienam asmeniškai. Santuokoje verta nuolat kreiptis į Šventąją Dvasią, kuri yra meilės specialistė. Ji padeda atšalusiai meilei atgimti, įkvepia bendravimui, atvirumui ir pasitikėjimui. Santuoka be meilės – nyki, todėl sutuoktiniams labai reikia naujųjų Sekminių. Šventąją Dvasią priėmęs žmogus nepasilaukys jos tik sau, bet leis, kad Dievo meilė tekėtų kitiems broliams ir sesėms. Krikščionis turi ne tik žodžiais, darbais, bet ir akimis skelbti Dievo meilę, nešti šviesą. Tikėjimas – ir klausymas, ir šlovinimas, ir pats gyvenimas. Tai dovana, kurią iš tiesų priėmęs žmogus nori atsiliepti. Svečias pabrėžė nuolatinį krikščionio apsisprendimą tikėti Kristū. Ankstesniais amžiais visa aplinka buvo krikščioniška, ir žmogus tarsi natūraliai perimdavo tikėjimo vertybes, būdavo palaikomas, o

klebonas mons. Vytautas Grigaravičius ir maestro Donatas Katkus. Šventė baigėsi bendra agape seserų pranciškonų vienuolyne.

-np-

Tarptautinė ALFA konferencija

Pastaraisiais metais Lietuvoje plinta evangelizacinis ALFA kursas, skirtas visiems, kurie nori susipažinti su krikščionybe, ieško atsakymų į gyvenimo klausimus ar nori pagilinti savo tikėjimą. Kurso metu susipažinama su pamatinėmis krikščionybės tiesomis ir kviečiama atrasti asmeninį santykį su Jėzumi.

Birželio 7–11 d. Londone vyko tarptautinė ALFA konferencija, kurioje dalyvavo krikščioniškųjų konfesijų atstovai iš įvairių pasaulio šalių. Konferenciją organizavo anglikonų Švč. Trejybės bažnyčia (Holy Trinity Brompton). ALFA kursų užuomazgos ir populiarinimas glaudžiai susijęs su šia bažnyčia, o ypač su jos vikaru pastoriumi Nicky Gumbelliu, kuris nuo 1990 m. šį kursą ėmėsi koordinuoti ir tobulinti.

Į konferenciją atvyko apie 1200 dalyvių iš 77 šalių. Tai buvo ekumeninio dialogo nuspalvinta konferencija, joje dalyvavo 28 krikščioniškųjų konfesijų atstovai, tarp jų ir apie 150 katalikų. Lietuvai konferencijoje atstovavo ALFA kurso parapijose bei bendruomenėse organizatoriai ir vedėjai: Kaišiadorių vyskupo generalvikaras mons. dr. Algirdas Jurevičius, p. Birutė Tadaruskienė (Kaišiadorių parapija), Tomas Zubačikas (bendruomenė „Dievo mėnuliai“), Lina Žadvydaitė (Kauno arkivyskupijos jaunimo centras), Vytautas Ilevičius (Lietuvos Caritas), Jolanta Mastauskaitė (Vilniaus arkivyskupijos Caritas) ir Šarūnė Tilvikaitė (Klaipėdos „Miesto bažnyčia“).

Konferencijos dalyvius nuotoliniu būdu (pasinaudodamas multimedijomis) sveikino Anglikonų Bažnyčios vadovas, Kenterberio arkivyskupas Rowanas Anthony Williamsas bei popiežiaus

pamokslininkas Raniero Cantalamessa OFM Cap. Tėvas R. Cantalamessa nepamiršo pasakyti, jog dėl tarnystės Lietuvoje šiemet negali dalyvauti konferencijoje, bet sveikina ir meldžiasi už visus jos dalyvius.

Konferencijoje vesti parodomieji mokymai, organizuoti seminarai, pritaikyti įvairių amžiaus grupių ir sluoksnių žmonėms: Alfa parapijose, Alfa jauniui, Alfa vyresnio amžiaus žmonėms (senjorams), Alfa šeimoms, Alfa kalėjimuose. Pranešimų metu pateikta daug naudingos metodinės medžiagos, skambėjo iškalbingi liudijimai. Kvietimas į sutartinį šlovinimą bei užtarimo maldą suartino skirtingų konfesijų bei tautų krikščionis ir leido pasijusti vieno Tėvo vaikais.

Sukrėtė Zimbabvės Alfa komandos liudijimas: šios komandos nariai už evangelizacinių kursų skelbimą daug kartų buvo suimti, kalinami ir mušami. Vienas, neatlaikęs kankinimų, mirė, o kitas liko suparalyžuotas. Ne mažiau įspūdingi buvo ir liudijimai iš kitų kraštų, kuriuose persekiojami krikščionys.

Konferencijoje dalyvavę katalikai buvo pakviesti birželio 8 d. dalyvauti iškilmingose šv. Mišiose, kurias aukojo Westminsterio arkivyskupas Vincentas Nicholsas kartu su kitais vyskupais ir kunigais – konferencijos dalyviais. Po šv. Mišių arkivyskupas pakvietė svečius į savo rūmus pratęsti bendrystės.

Konferencija parodė, kad visame pasaulyje ALFA kursą yra išklaušę per 15 milijonų žmonių, taigi šis kursas, nors ir ne vienintelis, yra gana veikmingas evangelizacijos būdas.

-kaj-

Naujos katalikiškos mokyklos

Birželio 3 d. Kauno miesto savivaldybės taryba pritarė dar dviejų Kauno vidurinių mokyklų – Jono ir Petro Vileišių bei Aleksandro Stulginskio – reorganizacijai į katalikiškąsias. Politikai domėjosi, ar mokyklos pavadinimo pakeitimas

dabar tiki tik tie, kurie sąmoningai tam nuolat apsisprendžia, palaiko glaudų ryšį su Išganytoju.

Pamokslininkas, kalbėdamas apie Šventosios Dvasios veikimą, kreipėsi į susirinkusiuosius kviesdamas pritarti, atsiliepti, kartoti svarbiausius tikėjimo žodžius. Per surengtą Švč. Sakramento adoraciją jis meldėsi už rūpesčių sužeistus žmones, kvietė savo žaizdas atiduoti gydančio Dievo akivaizdon, pavesti tuos gyvenimo užkaborius, kuriuos gėda parodyti kitiems. Tuo metu buvo galimybė priimti Susitaikinimo sakramentą.

Eucharistijai vadovavo Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis. Homiliją sakė tėvas R. Cantalamessa. Jis priminė Mergelę Mariją, kuri visiems paliko nuolankaus ir džiaugsmingo tikėjimo liudijimą. Džiaugsmingoje giesmėje *Magnificat* Marija parodo Dievą, žmogų ir mūsų istoriją. Dievas – toks artimas, pažįstantis, lydintis kuklų žmogų, savo kūrinių. Kūrėją galime pažinti tik tuomet, kai stojamės jo akivaizdon, priimame save tokius, kokie esame. Marijos džiaugsmas skirtas visiems, jos žvilgsnis atskleidžia visos žmonijos istoriją, kalba apie būsimus dalykus taip, tarsi jie jau būtų įvykę: Viešpats alkstančius gėrybėmis apdovanoja, turtuolius tuščiomis paleidžia. Žmogui svarbus vidinis širdies perversmas, kad matytume pasaulį Dievo akimis. Krikščionio uždavinys – dalytis patirtu džiaugsmu, skleisti tikėjimą taip, kaip Marija. Moterys turi nuostabią Dievo dovaną skleisti džiaugsmą. Šventajame Rašte moterys siunčiamos apaštalams pranešti Gerąją Naujieną apie Kristaus prisikėlimą. Eucharistijoje priimame tą patį Viešpatį, kurį skelbė Marija, todėl tokios bendrystės paskatinti esame kviečiami nesislėpti.

Raniero Cantalamessa gimė 1934 m. vidurio Italijoje, Askoli Pičeno provincijoje. Įstojo į Mažesniųjų brolių kapucinų ordiną, 1958 m. išventintas kunigu. Po teologijos ir klasikinės literatūros studijų dėstė Milano katalikiškajame universitete. 1975–1981 m. priklausė Tarptautinei teologijos komisijai. 1980 m. buvo paskirtas Popiežiaus namų pamokslininku, šias pareigas eina iki šiol. Advento ir gavėnios penktadieniais jis sako pamokslus popiežiui ir Romos kurijos bendradarbiams. Tėvas Raniero Cantalamessa OFM Cap. veda konferencijas ir rekolekcijas visame pasaulyje, jis dažnai kviečiamas kalbėti ekumeniniuose renginiuose. Tai jau antras svečio iš Romos apsilankymas Lietuvoje. Čia jis lankėsi 1999 m. vasarą ir vedė konferencijas kunigams, vienuoliams ir pasauliečiams, skirtas pasirengti 2000 metų jubiliejui.

Lietuviškai išleistos tėvo Raniero Cantalamessa knygos: „Velykų slėpinys“, „Eucharistija – mūsų pašventinimas“, „Marija – Bažnyčios veidrodis“. Tėvo Raniero misijų Lietuvoje proga leidykla „Gyvieji akmenėliai“ išleido vieną solidžiausių jo knygų „Dvasios giesmė“.

-ksb-

Atsinaujinimo Šventojoje Dvasioje diena Kaune su tėvu Raniero Cantalamessa

Birželio 13-ąją, paskutinę popiežiaus pamokslininko t. Raniero Cantalamessa OFM Cap. viešnagės Lietuvoje dieną, visi norintys netilpo į Vytauto Didžiojo universiteto Didžiąją salę, trokštantys išgirsti svečio žodį kantriai visą renginį stovėjo net ant laiptų. Tačiau, rodos, išsipildė Šventojo Rašto žodžiai: susirinko žmonės „iš Rytų ir Vakarų, iš Šiaurės ir Pietų“ (Ps 107, 3). Susitikti su garbiu svečiu suvažiavo Atsinaujinimo Šventojoje Dvasioje grupelių atstovai iš visos Lietuvos, atvyko svečių būrys iš Latvijos, renginyje taip pat dalyvavo svečių iš kitų Europos šalių ir netgi kitų žemynų. Su susirinkusiais

konferencijų klausėsi ir Eucharistiją šventė apaštališkasis nuncijus arkiv. Luigi Bonazzi. Sveikindamas įvairaus amžiaus entuziastingai ir šiltai nusiteikusius žmones t. Raniero sušuko: „Kas sako, kad krikščionybė mirusi, teatvažiuoja į Kauną! Kas mano, kad krikščionybė liūdna, melancholiška, pasenusi, teatvažiuoja į Kauną!“

Tėvas Raniero konferenciją pradėjo primindamas sekmadienio šventimo prasmę krikščionims. Pasak jo, „sekmadienis – Viešpaties diena, nes tądien Kristus prisikėlė iš numirusiųjų. O krikščionių tikėjimas, Augustino žodžiais, ir yra Kristaus prisikėlimas. Mat daugelis tiki, kad Kristus mirė, bet tik krikščionys, kad jis prisikėlė.“ Tėvas Raniero ragino kiekvieną sekmadienį skelbti Kristaus prisikėlimą ne tik lūpomis, bet svarbiausia – švytinčiomis džiaugsmu ir meile akimis. Tėvas R. Cantalamessa, pasakodamas savo gyvenimo istoriją, atskleidė, ką reiškia krikštas Šventojoje Dvasioje. Pasak jo, krikštas Dvasioje – tai naujosios Sekminės, tai būdas atnaujinti visą savo kaip krikščionio gyvenimą, iš naujo priimti Dievo žodį, pripažinti Jėzų savo asmeniniu Viešpačiu ir atiduoti jam savo gyvenimo vadžias. Tėvo Raniero žodžiais, jis ir iki tol gyveno uolų krikščionio gyvenimą, buvo kunigas, brolis, katalikiškojo universiteto dėstytojas, tačiau krikštas Dvasioje iki pašaknių atnaujino jo tikėjimą, uždegė naują meilę, leido suvokti Dievo žodį kaip parašytą būtent jam. Jis ypač drąsino kunigus nebijoti to visa perskverbiantčio naujumo, mat jis pats, išugdytas dar iki Vatikano II Susirinkimo, iš pradžių žiūrėjo atsargiai ir vos ne priešiška į tą naują maldos būdą, tą laisvumą ir spontaniškumą, atgijusį Bažnyčioje sulig Atsinaujinimo Šventojoje Dvasioje sąjūdžiu. Pasakodamas apie savo įsitraukimą į Atsinaujinimą Šventojoje Dvasioje popiežiaus pamokslininkas pabrėžė pasauliečių, ypač moterų, vaidmenį.

„Vieną kartą melddamasis, – pasakojo tėvas Raniero, – pajutau tarsi Kristus man sakytų: „Jei nori man padėti skelbti Karalystę, viską palik ir eik paskui mane.“ Ką gi aš, Pranciškaus mokinys, kunigas, vienuolis turėčiau palikti? Veikia man pasidarė aišku – mėgstamą dėstytojo darbą. Jį palikęs turiu tapti keliaujančiu pamokslininku.“ Tėvas Raniero dėl šio įkvėpimo turėjo atsiklausti vyresniojo, kuris, beje, patarė metus palaukti, kad paaiškėtų, ar ši mintis tikrai iš Dievo. Pasak tėvo Cantalamessos, nepakanka asmeninio įkvėpimo, visada turime būti nuolankūs ir gauti Bažnyčios patvirtinimą. Praėjus metams, ordino vyresnysis leido tėvui Raniero atsisakyti iki tol eitų pareigų, netrukus, 1980-aisiais, tėvas Raniero buvo pakviestas tapti popiežiaus namų pamokslininku, imtis tarnystės, tradiciškai patikimos kapucinų ordinui. Tėvas Raniero juokaudamas sakė, kad tiek Jonas Paulius II, tiek Benediktas XVI apdovanoti herojiška kantrybe, mat jis šias pareigas eina jau trisdešimt metų: kiekvieną advento ir gavėnios savaitę sako pamokslą popiežiaus namams. „Ar mes atsiprašome savo parapijos kunigo, kad neišklausėme jo pamokslo?“ – klausė tėvas Raniero, mat popiežius, negalėjęs klausytis jo pamokslo, atsiprašo, tai pasak tėvo pamokslininko, liudija nepaprastą jo nuolankumą. Beje, iš pradžių tų pamokslų klausydavosi tik vyrai – popiežius, kardinolai, prelatai ir pan. Vėliau, pasirodžius popiežiaus Jono Pauliaus II laišku apie moters kilnumą, tėvas R. Cantalamessa pasiūlė kaip klausytojas pakviesti ir moteris, „juk moterys pirmosios skelbė Evangeliją“. Tad dabar popiežiaus pamokslininko klausosi ir moterys – vienuolės bei pasaulietės.

Tėvas Raniero atkreipė dėmesį į dvejopą Dvasios veikimą: pašventinantį ir charizminį. Pirmasis skirtas asmeniniam šventumui, antrasis – bendruomenės labui. Tačiau charizmos bus neveiksmingos, – išpėjo pamokslininkas, – be nuolankumo ir meilės. Tėvo Raniero konferencijas ir asmeninį liudijimą tarsi

turės įtakos pačios mokyklos veikimo principams, statutui, ar atliktos bendruomenių apklausos. Mokyklų pavadinimai ir pakraipa gali būti keičiami pritarus mokyklos bendruomenei. A. Stulginskio mokyklos moksleivių tėvų apklausa parodė, kad 98 procentai pageidauja, jog mokykla būtų katalikiška. Šios mokyklos internetiniame puslapyje, bendradarbiavimo skiltyje, nurodyta, kad mokyklos bendruomenė glaudžiai bendradarbiauja su Gerojo Ganytojo parapija, klebonas kun. Jonas Stankevičius yra bičiulis ir dvasios vadovas, dalyvauja mokyklos renginiuose.

Pasak Švietimo ir ugdymo skyriaus vedėjo Antano Bagdono, kiekviena mokykla ieško savo nišos, kuri būtų artimiausia tos mokyklos bendruomenei. Ugdymo įstaigos nuolat bendradarbiauja su universitetais, bažnyčiomis, tai paskatina jas kurti naujas mokyklų tradicijas, paremtas religiniu ugdymu.

Kaune jau yra šešios katalikiškos mokyklos: Kauno jėzuitų gimnazija, Šv. Mato, „Ažuolo“, „Vyturio“, Juozo Urbšio ir Julijanavos.

-sam-

Akademinės sielovados projektas

Gegužės mėnesį Kauno akademinė sielovada įsitraukė į projektą „Saugokime vieni kitus keliose“. KMU, KTU, VDU buvo dalijamos vairuotojo maldos, lipdukai, įspėjantys apie pavojų vairuojant išgėrus, lankstinukai su greičio matuoklių schema. Kitais mokslo metais numatoma universitetuose pastatyti stendus su informacija ir atšvaitų pavyzdžiais, dalyti atšvaitus, kviesti į studentiškus renginius Lietuvos automobilių kelių direkcijos atstovus. Lietuvos Medicinos studentų asociacijos (LiMSA) nariai bendradarbiaus projekte mokydami, kaip suteikti pirmąją pagalbą, žada parengti ir dalomąją medžiagą.

Projektas „Saugokime vieni kitus kelyje“ pirmą kartą pradėtas 2009 m. Kau-

no apskrityje. Projekto tikslas – keisti eismo dalyvių elgesį ir ugdyti kultūrą keliuose, ugdyti pilietiškumą, atsakomybę bei sąmoningumą remiantis krikščioniškomis vertybėmis ir taip mažinti žūčių ir sužalojimų skaičių eismo įvykių metu. Pasiiekti rezultatai parodė, kad bendras įvairių institucijų darbas, rūpinantis eismo saugumu, yra naudingas. Todėl nutarta projektą tęsti ir 2010 m. Sausio mėn. atitinkamą susitarimą parašais patvirtino susisiekimo ministras Eligijus Masiulis, Lietuvos Vyskupų Konferencijos pirmininkas Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius, Lietuvos policijos generalinis komisaras Vizgirdas Telyčėnas, Lietuvos automobilių kelių direkcijos generalinis direktorius Virgaudas Puodžiukas. Šiais metais projektas išplėstas ir kitose vyskupijose. Siekiama skatinti visus eismo dalyvius kelyje elgtis atsakingai, gerbti vieni kitus, neviršyti leistino ir saugaus greičio, prisiegti saugos diržus, vaikus vežti tik specialiose kėdutėse arba naudoti kitas saugos priemones, nevairuoti neblaiviems, taip pat kurti nepakantumo atmosferą neblaiviems vairuotojams, skatinti pėsčiuosius, dviratinius ir vadeliotojus naudoti atšvaitus, žibintus, kitas saugos priemones su šviesa atspindinčiais elementais.

-sam-

Atsinaujinimo savaitgalis Trinapolyje

Birželio 11–13 d. Trinapolio rekolekcijų namuose vyko šeimų dvasinio atsinaujinimo savaitgalis. Savaitgalyje dalyvavo aštuoniolika šeimų, iš viso beveik septyniasdešimt žmonių. Jaunimas nuo 16 metų kartu su tėvais klausėsi tėvo jonito vestų konferencijų ir dalyvavo dvasiniuose pasidalijimuose. Paaugliai, kurių grupė buvo gausiausia, iš pradžių nedrąsiai, paskui aktyviai įsitraukė į meditacijas temomis: „Gyvenimas“, „Šeima“, „Šventėjimas“, „Misionierius“. Vaikai ir mažiausieji, vadovų padedami, giesmė, piešiniu, animacija gyvai išgyveno meilę Jėzui kaip galimybę mokytis duoti ne tik savo

ilustravo sesers salezietės Liucijos ir pasaulietės Neringos liudijimai apie atvirumą Viešpačiui.

Atsinaujinimo dieną „Visi pasidarė pilni Šventosios Dvasios“ (Apd 2, 4), kurioje, beje, melsta Dvasios išliejimo pirmąkart tokio pobūdžio renginyje dalyvaujantiems, vainikavo Eucharistijos šventimas. Eucharistijos drauge švęsti atvyko ir Kauno arkivyskupas Sigitas Tamkevičius. Homiliją sakęs apaštališkasis nuncijus arkiv. Luigi Bonazzi kreipėsi į Atsinaujinimo Šventojoje Dvasioje sąjūdžio dalyvius, linkėdamas pasitarnauti evangelizacijoje ta nuostabia Šventosios Dvasios patirtimi: „Kaip Šventojo Tėvo atstovas noriu pasakyti, kad Atsinaujinimo Šventojoje Dvasioje charizma – brangus lobis, kuris jums patikėtas, kad pasitarnautų visai Bažnyčiai ir žmonijai.“ Apaštališkasis nuncijus citavo popiežių Joną Paulių II, sakiusį, kad šios dovanos dėka daugelis atrado Sekmines, Sekminių dvasingumas sklinda Bažnyčioje. Atsinaujinimo Šventojoje Dvasioje sąjūdžio dalyvius nuncijus kvietė įsipareigoti: pirma, duoti šventumo vaisių, kylančių iš šio judėjimo dovanos, padėti vieni kitiems tapti šventiems; antra, padėti vieni kitiems pakelti ir perkeisti skausmą, kasdien gyventi Velykomis, nes „jei mylime, skausmas mūsų neuždusina, viskas gali būti perkeista į dar didesnę meilę“; trečia, įsipareigoti stengtis, kad krikščioniškasis gyvenimas vis labiau skleistųsi mūsų parapijose, vyskupijose. „Bažnyčia jums remiasi, laukia iš jūsų brandžių bendrystės ir įsipareigojimo vaisių“, – sakė apaštališkasis nuncijus, dėkodamas už šio judėjimo įnašą į evangelizaciją ir pavesdamas visus Atsinaujinimo dienos dalyvius bei visą sąjūdį Sekminių Mergelei, tikinčiųjų pavyzdžiui ir Motinai, linkėdamas, kad „Kristus visus vestų vilties keliais ir paverstų džiugiu ir dėkingu Aleliuja begalinei Jo meilei“. Po Mišių padrašinimo žodžiais Atsinaujinimo dienos dalyvius išlydėjo tėvas Raniero Cantalamessa, šiuo renginiu užbaigęs savo misijas Lietuvoje.

Tėvo Raniero Cantalamessos OFM Cap. misiją Lietuvoje organizavo Katalikų evangelizacijos centras, Atsinaujinimo dieną drauge su jais rengė Atsinaujinimo Šventojoje Dvasioje atstovų grupė, pagrindiniai jų talkininkai buvo jau tapusių tradicinėmis Atsinaujinimo dienų šeiminkai – katalikų bendruomenė „Gyvieji akmenys“. Su susirinkusiais Viešpatį šlovino gausus iš visos Lietuvos jaunimo maldos grupių ir bendruomenių sudarytas choras. Gyvą tėvo Raniero kalbą puikiai vertė kun. Robertas Šalaševičius.

-ap-

Kunigų metų užbaiga

Kaišiadorių vyskupijoje

Birželio 10 d. Kaišiadoryse Kunigų metų užbaigimo proga vyko vyskupijos kunigų susirinkimas. Įžangoje kalbėjęs Kaišiadorių vyskupas atkreipė kunigų dėmesį į Dievo tarno arkiv. Teofiliaus Matulionio gyvenimo kelią, kuris buvo nelengvas, paženklintas didelių iššūkių ir išbandymų. Vyskupas linkėjo, kad šio asmens gyvenimas būtų kiekvienam Kaišiadorių vyskupijos kunigui pavyzdys ir padrašinimas sunkumuose, kurių šiais laikais nestokojama, visų pirma dėl nepalankios Bažnyčiai ir jos tarnautojams – kunigams visuomenės viešosios nuomonės, kvietė melstis, kad Dievo tarnas Teofilius, buvęs šios vyskupijos ganytojas, uolus kunigas ir tikėjimo liudytojas, būtų paskelbtas šventuoju ir užtarėju danguje.

Vėliau kunigas svečias iš Kauno Massimo Bianco SDB vyskupijos kunigams pristatė jam gilų išpūdį padariusias Kauno kunigų seminarijos auklėtinio Nerijaus Pipiro mintis kunigystės tema. Jos publikuotos šių metų balandžio–birželio mėnesio Kauno kunigų seminarijos leidinyje „Žingsniai“. Prelegentas

akcentavo kunigystės grožį, nors priminė, kad šiuo metu priešingų minčių ir pavyzdžių viešojoje erdvėje pastebima nepalyginamai daugiau. Pasak jo, kaip moko popiežius Benediktas XVI, Bažnyčiai tokiais atvejais daugiausiai gali padėti ne skrupulingas savo tarnautojų silpnybių atskleidimas, bet naujas ir džiugus Dievo dovanos didybės suvokimas – dovanos, konkrečiai spindinčios dosnių ganytojų, kupinų karštos meilės Dievui bei artimui, asmenybėse. Prelegentas pacitavo seminarijos auklėtinio pastebėtus pavojus dabartiniam kunigui – tai atitrūkimas nuo Tiesos, pasaulio įtaka, stagnacija ir vidinis sutrikimas. Plačiau kalbėdamas apie vidinį sutrikimą, kunigas Massimo sakė, jog šiai problemai taip pat galima priskirti apsipratimą su šventenybėmis. Jis pabrėžė, kad reikia nuolatinių pastangų kunigystės kelyje, reikia nuolat palaikyti glaudų santykį su Dievu, nes kunigo pašaukimas turi nuolat skleistis.

Po to vyskupijos kunigai Katedroje Šv. Juozapo, Kaišiadorių vyskupijos globėjo, koplyčioje valandą adoravo Švč. Sakramentą. Adoracijai vadovavo ir mintis meditacijai pateikė vysk. J. Matulaitis ir kun. M. Bianco SDB. Pamaldos baigtos maldos kreipiniu: „Viešpatie, padaryk mūsų širdis panašias į savo širdį!“ Kunigų susirinkimas baigėsi pietumis vyskupijos kurijoje su ganytoju. Pietų metu vyskupas su kunigais pasidalijo pastarojo meto patirtimi minint įvairias sukaktis ir minėjimus vyskupijoje, priminė būsimus renginius bei paragino kunigus įsigyti Raniero Cantalamessos knygą „Dvasios giesmė“.

Panevėžio vyskupijoje

Birželio 16 d. Truskavoje vyko Panevėžio vyskupijos Kunigų metų užbaigimo iškilmė, kuri prasidėjo šv. Mišiomis Šventosios Dvasios bažnyčioje. Liturgijai vadovavo Panevėžio vyskupas Jonas Kauneckas, kartu koncelebravo Kauno arkivyskupo augziliaras vyskupas Jonas Ivanauskas, mons. Adolfas Grušas, apaštališkasis protonotaras Bronius Antanaitis, kan. dr. Robertas Pukenis ir gausiai susirinkę Panevėžio bei kitų vyskupijų kunigai. Šv. Mišiose kartu su parapijiečiais ir svečiais meldėsi Kėdainių rajono savivaldos atstovai: merė Nijolė Naujokienė, vicemeras Rimgaudas Rimošaitis, Truskavos seniūnas Vytautas Zakaryza. Giedojo Rita Preikšaitė, jai akompanavo vargonininkė Dalia Jatautaitė. Kunigai šv. Mišiose atnaujino kunigystės pažadus.

Vysk. Jonas Kauneckas homilijoje dėkojo visiems, kurie meldžiasi už kunigus, ragino ir toliau melstis bei drąsino šv. apaštalo Pauliaus žodžiais, kuriuos buvo pasirinkęs savo kunigystės šventimų atminimo paveikslėliui: „Visi kaip vienas kovokime už tikėjimą ir nė iš tolo nesileiskime priešų išgąsdinami.“ Ganytojas kalbėjo apie Kunigų metų užbaigimo šventę Romoje ir priminė popiežiaus mintį, kad celibatas laikomas skandalu, kai kunigas neatiduoda visos širdies Dievui, Bažnyčiai, žmonėms. Vyskupas atkreipė dėmesį, jog ginant Kunigystės sakramento vertybes reikia atsigręžti į apaštalą Paulių, nes tų laikų Korintas atspindi ir šių laikų pasaulio vertybes. Ganytojas kalbėjo apie iškreiptą tikinčio žmogaus įvaizdį ir ragino liudyti tikrąjį tikėjimą, kuris remiasi ne prievarta, bet laisvu apsisprendimu ir meile. Po šv. Mišių Truskavos rekolekcijų namuose, Šiluvos Dievo Motinos koplyčioje, buvo pašventinti vitražai (vitražo autorius Vytautas Švarlys) ir Arso klebono Jono Marijos Vianėsaus skulptūra (skulptorius Rimantas Idzelis).

Kauno arkivyskupo augziliaras vysk. J. Ivanauskas padėkojo, kad galėjo kartu dalyvauti, melstis, susitikti ir bendrauti Kunigų metų užbaigimo šventėje. Ganytojas taip pat dėkojo už Panevėžio vyskupijos dėmesį Šiluvos Dievo Motinai, prisimindamas Mergelės Marijos apsišventinimo Šiluvoje 400 metų jubiliejų. Vysk. J. Ivanauskas pritarė šv. Mišių pabaigoje vysk. J. Kaunecko

artimiesiems, bet ir rasti būdų, kaip padėti kitų žemynų vargstantiems ir alkaniems vaikams. Šioje programoje žengti pirmieji žingsniai, ką reiškia būti misionieriumi.

Šventosios Dvasios dvelksmą ir ugnies karštį kiekviena šeima patyrė asmeniškai jai skirtu būdu. Sutuooktiniai išgirdo rekolekcijų vedėjo žodžius, liudijimus ir patyrė savo širdyje, ką dalija ir lieja Šventoji Dvasia. Maloniai stebino gyvas šeimų atsiliepimas į Jėzaus žodžius: „Pasilikite mano meilėje, tai ir aš jumyse pasiliksiu“ ir jų dalyvavimas nepertraukiamoje adoracijoje, kuri nuo antros dienos iki rekolekcijų pabaigos vyko koplyčioje. Sutuooktiniai dar giliau suvokė, kad buvimas su Jėzumi leidžia šeimai surasti atsakymus į jiems rūpimus klausimus ir giliau suvokti bei išgyventi Santuokos sakramentą.

Šeimos dėkinga širdimi išgyveno gautą materialinę pagalbą, suteiktas malones ir dvasines įžvalgas bei kvietimą labiau įsipareigoti savo parapijai per bendruomenę.

-srb-

Pirmoji Komunija be fotoaparatu blyksčių

Gegužės pabaigoje Jonavos Šv. apaštalo Jokūbo parapijoje daugiau nei pusantro šimto vaikų priėmė pirmąją šventąją Komunią. Vaikai prie altoriaus atėjo pasipuošę baltomis albomis, o šv. Mišių netrikdė fotoaparatu blykstės.

Daugiau nei prieš mėnesį vaikų tėvai buvo laišku informuoti apie Sekmadieninės mokyklos vadovybės ir bendruomenės sprendimą dėl vaikų aprangos ir fotografavimo galimybių. Tekste buvo rašoma, kad baltos albos, pasiūtos iš plonos medžiagos, platėjančiomis rankovėmis, todėl vaikai atrodo tikrai gražiai bei šventiškai, atitiks šv. Komunijos priėmimo dvasią. Buvo akcentuojama, jog dėmesys turėtų būti nukreiptas ne į puošnią aprangą, bet „į susitikimą su nepaprastai brangiu Asmeniu – Jėzumi Švenčiausiajame Sakramente“. To-

kia tradiciją jau turi kai kurios Lietuvos parapijos. Sekmadieninės mokyklos vadovė ses. Pranciška FDCJ taip paaiškino šį sprendimą: „Balta alba primena mums pirmąjį įkrikščioninimo – Krikšto rūbą. Tai liturginis drabužis, kurį prie altoriaus dėvi ir kunigai, ir patarnautojai sakramentų šventimo metu. Žydų tradicijoje be tokio drabužio negalima buvo net į vestuves įeiti – apie tai mums primena Jėzus viename palyginime nusistebėdamas, kaip vienas žmogus išdrįso paniekinti šį paprotį, ir už tai jis buvo pasmerktas ir išmestas lauk. Taip pat šio sunkmečio laiku pavyko sutaupti daugelio tėvų pinigų, nes albu nuoma buvo keletą kartų mažesnė už savikainą.“

Fotografuotis buvo nuspręsta leisti prieš Mišias ir po jų, nes paties šv. Komunijos priėmimo akto fotografavimas susijęs su profanacija ir nepagarba tiek Jėzui, tiek jį Švč. Sakramente priimančiam vaikui.

-sam-

Keliais žodžiais

Kaunas. Birželio pirmąjį sekmadienį Šančių bažnyčios šventoriuje po 10 val. šv. Mišių švęsta Tėvo diena. Šventę organizavo parapijos šeimų grupelė. Renginį giesmėmis pradėjo parapijos veikliųjų vyrų grupelė, po jų Vincas Kolyčius paliudijo tėvystės reikšmę. Vyko žaidimai vaikams, mažiausieji piešė kreadutėmis ant plytelių, o vyrai traukė virvę bei lenkė rankas. Šventę vainikavo ypatingi pietūs – kieme pačių tėčių išvirta kareiviška košė.

Birželio 2 d. Šančių parapijos vaikai, šiemet priėmę pirmąją Komuniją, drauge su klebonu kun. V. Birjotu vyko į Šiluvą. Po 12 val. šv. Mišių vaikai buvo iškilmingai įrašyti į Švč. M. Marijos rožinio bei škaplieriaus draugiją. Šiluvos klebonas kun. E. Murauskas papasakojo Marijos apsireiškimo istoriją. Vaikai apsilankė muziejuje, papietavo Jono Pauliaus II namuose, vėliau nuvyko į Tytuvėnų bažnyčią.

-špi-

išsakytiems žodžiams, kad Truskava yra tarsi tiltas, jungiantis Kauno ir Panevėžio vyskupijas. Todėl atrodo simboliška, jog Truskavos klebonas kun. S. Maksvytis dirba VDU kapelionu. Ganytojas linkėjo, kad pasibaigus Kunigų metams Bažnyčioje toliau plėtotųsi ir stiprėtų kunigų bei pasauliečių bendrystė. Vyskupai ir visi norintys šalia rekolekcijų namų apžiūrėjo tradicinį tautodailininkų plenerą „Truskavos vasara“, kuris rengiamas Truskavos klebono kun. Simo Maksvyčio rūpesčiu. Plenere skulptoriai iš įvairių Lietuvos miestų drožinėja medžio skulptūras. Truskavos parke jau pastatyti anksčiau plenero darbai: trijų angelų, šv. Kazimiero ir šv. Brunono skulptūros. Šiais metais pasirinkta Biblijos ir evangelistų simbolių tematika.

-kgt, sam-

Vilniaus arkivyskupijos kunigų susirinkimas

Birželio 2 d. Vilniaus arkivyskupijos kurijoje vyko kas mėnesį rengiamas arkivyskupijos kunigų susirinkimas. Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis susirinkimą pradėjo malda ir ragino kunigus atlikti rekolekcijas. Ganytojas priminė, jog į Lietuvą atvyksta Popiežiaus rūmų pamokslininkas tėvas Raniero Cantalamessa OFM Cap.

Vilniaus Šv. Juozapo kunigų seminarijos rektorius kun. Žydrūnas Vabuolas informavo apie šios būsimų dvasininkų ugdymo įstaigos mokslo metus. Seminarija po atkūrimo gyvuoja septynioliktuosius mokslo metus. Šiais metais joje mokėsi 30 klierikų, jiems dėstė 35 dėstytojai. Septyni diakonai išlaikė egzaminus ir sėkmingai užbaigė seminariją. Į pirmą kursą ateinančiais mokslo metais iš parengiamojo kurso ateis trys kandidatai. Kaip reikalauja būsimų kunigų ugdymo gairės, seminarijoje vykdomas klierikų žmogiškasis, dvasinis, akademinis ir pastoracinis ugdymas. Rektorius dėkojo kunigams, kurie klierikus noriai priėmė liturginei praktikai ir pastoracijai, pateikė charakteristikas, asmeniškai palydėjo jų dvasinio gyvenimo kelyje, patarnavo nuodėmklausio misijoje.

Vilniaus arkivyskupas metropolitas kardinolas Audrys Juozas Bačkis dėkojo ir dėsiuosi, kad parapijose žmonės dosniai aukoja seminarijos išlaikymui. Ganytojas sveikino seminariją baigusius diakonus. Per birželį bus atlikti nauji kunigų paskyrimai, ypač ten, kur dvasininkai darbuojasi septynerius metus. Kardinolas priminė, jog bažnytinis vyskupo autoritetas – tai meilės tarnystė. Vyskupas valdo tiek, kiek paklūsta Kristui. Skirdamas kunigus į naujas parapijas, ganytojas su jais bendrauja, atsižvelgia į dvasininko patirtį, gabumus ir stengiasi tai panaudoti bendruomenės labui. Kardinolas kunigus kvietė palaikyti kuo glaudesnę draugystę su Kristumi, savo valią suderinti su Viešpaties valia, žmones vesti taip, kaip nori Dievas.

Kardinolas ragino iš anksto pasirūpinti artėjančiais mokslo metais, kad būtų kreipiamas deramas dėmesys į parapiinę katechezę. Dažnai per vaikus, besirengiančius pirmąją Komuniją, yra puiki proga prabilti ir į jų tėvus. Dera rengti susitikimus ne tik vaikams, bet ir jų tėvams. Taip sudaroma galimybė Dievui atsiverti net ir tiems žmonėms, kurie nuo tikėjimo nutolę, atšalę. Tikybos mokymas mokykloje, šios srities specialistų ugdymas susiduria su įvairiausiais sunkumais. Pastaruoju metu dėl praplėtos mokymo programos išaugo tikybos mokytojų rengimo kaštai. Studentai turi mokėti už mokslus. Kardinolas pateikė siūlymą studentams imti paskolą, bet pasirašyti sutartį su kurija ir išsipareigoti tikybą dėstyti mokykloje. Kurija tokiu atveju padėtų paskolą išmokėti. Bažnyčia gali palaikyti, paremti tuos studentus, kurie rimtai išsipareigoja dėstyti mokykloje, tikybą studijuoja ne dėl diplomo. Ganytojas

kvietė kunigus parapijose paraginti jaunus tikinčius žmones studijuoti tikybą, kad jaunimas, radęs deramą motyvaciją, pasirinktų šį pašaukimą.

Vyskupas Arūnas Poniškaitis pasidalijo keliomis mintimis iš Italijos vyskupų konferencijos posėdžio, kuriame jam teko užduotis atstovauti Lietuvos Vyskupų Konferencijai. Vyskupai Italijoje išreiškė dėkingumą ir pagarbą savo vyskupijų kunigams, kurie ištikimai ir kantriai dirba kasdienį sielovadinį darbą, nors bažnytinį gyvenimą kartais ir sudrumsčia pavieniai skandalai. Tokių skandalų atvejais dažnai žiniasklaida linkusi pernelyg išpūsti faktus. Vis dėlto svarbu nepamiršti teisingumo principo, pripažinti tiesą, nors ji būtų ir labai skaudi. Be to, reikia pasirūpinti aukų ir kaltininkų žaizdų gydymu, suteikti galimybę keistis, augti, kad per atleidimą būtų priimta dieviškoji malonė. Križė, sunkumai, išbandymai visada teikia galimybę apsisvalyti, atsinaujinti.

Kardinolas dėkojo kunigams už įvairius darbus jų parapijose, sakė, jog net ir teikdamas Sutvirtinimo sakramentą turi progą pastebėti, kuri parapijos bendruomenė yra veikli. Linkėjo dėti daugiau pastangų, kad parapijose būtų įvairesnių solidarumo, bendrystės vaisių. Santykiuose su žmonėmis reikia išsaugoti jautrumą, pagarbą, žmogiškumą. Ganytojas prašė kunigų iš anksto pranešti apie parapijos jubiliejus, didesnius renginius, į kuriuos nori kvies-tis vyskopus, kad veiklą būtų galima deramai suplanuoti. Jei vykdomi kokie nors remontai, pakeitimai, reikia derinti su kurija, nes kitaip gali pasitaikyti neskoningų nukrypimų, liturginių iškraipymų.

Vyskupas emeritas Juozas Tunaitis priminė, kad kunigai būtų jautresni tiems, kuriems negalima duoti išrišimo. Jei žmogus negali priimti sakramentų, nes yra sudaręs antrą nebažnytinę santuoką, dera jį raginti krikščioniškai gyventi, lankyti bažnyčią, nepamiršti maldos gyvenimo, ateiti pas kunigą palaiminimo, patarimo. Net ir neduodamas išrišimo, kunigas gali skirti atgailą. Dvasiniame pokalbyje svarbu išsaugoti gerumą ir švelnumą. -ksb-

Mirė Lietuvos kariuomenės atsargos pulkininkas kan. Juozas Gražulis (1956–2010)

Birželio 14 d. ištiktas širdies smūgio į Viešpaties namus iškeliavo Lietuvos kariuomenės atsargos pulkininkas, buvęs Lietuvos kariuomenės vyriausiasis kapelionas ir LR kariuomenės ordinaro generalinis vikaras Vilkaviškio vyskupijos katedros kapitulos garbės kanauninkas Juozas Gražulis.

Kunigas Juozas gimė 1956 m. vasario 21 d. Mankūnų kaime, Miroslovo parapijoje, Alytaus rajone, gausioje, net 15 vaikų katalikiškoje Monikos ir Antano Gražulių šeimoje. 1963–1974 m. mokėsi Miroslovo vidurinėje mokykloje, 1977–1982 m. studijavo Kauno tarpdiecezinėje kunigų seminarijoje. 1982 m. birželio 6 d. įšventintas kunigu bei paskirtas Simno parapijos vikaru. 1984 m. skiriamas Šakių parapijos vikaru, 1986 m. – Keturvalakių parapijos klebonu. Jo rūpesčiu pastatyta parapijos bažnyčia bei suburta bendruomenė. 1989 m. siunčiamas aptarnauti ir Skardupių parapiją. 1991 m. paskirtas pirmuoju Alytaus Šv. Kazimiero parapijos klebonu. Jo rūpesčiu statyti parapijos namai, rekonstruota sovietmečio suniokota bažnyčia, burta bendruomenė, įkurta bei pastatyta katalikiška mokykla (šiandien Alytaus Šv. Benedikto gimnazija). Nuo 1994 m. Lietuvos kariuomenės kapelionas, 1995 m. paskirtas Alytaus dekanato dekanu, Vilkaviškio vyskupijos Kunigų tarybos nariu, 1996 m. – Alytaus katalikiškosios vidurinės mokyklos tarybos nariu, 1997 m. – Vilkaviškio vyskupijos katedros kapitulos garbės kanauninku. 1998 m. jam suteiktas kapitono karinis laipsnis. 1999 m.

Nauji leidiniai

T. Raniero Cantalamessa.

Dvasios giesmė: Apie Šventąją Dvasią pagal himną *Veni creator*. – Kaunas: Gyvieji akmenėliai, 2010. – 440 p.

Tėvas Raniero Cantalamessa – vienas garsiausių Dvasios teologijos mokytojų – šioje knygoje atsiskleidžia kaip tikrai pažįstantis Dvasios slėpinius ir uždegantis meile Jai. Šis teologinis ir dvasinis *Visetas*, arba *Suma*, apie Šventąją Dvasią, parašytas semiant iš neišsenkamo Šventojo Rašto, Bažnyčios tėvų, liturgijos, katalikų, ortodoksų ir protestantų teologijos lobyno.

Autorius savo apmąstymus grindžia nuo IX a. iki šiol Vakarų krikščionijos iškilmingai giedamu himnu *Veni creator*. Juo pradedami kiekvienai metai, kiekvienas šimtmetis, kiekviena konklava, kiekvienas visuotinis Bažnyčios Susirinkimas, kiekvienas sinodas, kiekvienas Bažnyčios gyvenimui svarbus įvykis, visi kunigų ar vyskupų šventimai ir praeityje – kiekvieno karaliaus vainikavimas. Tai nepaliaujamas Parakleto šaukimas, iškilminga malda už visą žmoniją ir Bažnyčią. Šis himnas – it didžiulis Šventosios Dvasios veikimo išganymo istorijoje ir Bažnyčios gyvenime paveikslas. Kiekvienam himno kreipiniui skirta po skyrių.

Iš daugybės simbolių, vaizdinių, giesmių, poezijos, liturgijos, pranašysčių ir šventųjų pavyzdžių suaus-tas tekstas turėtų sudominti ir patraukti kiekvieną skaitytoją. Juolab kad Dvasios patepti tėvo Raniero žodžiai it Dievui malonus kvapsnis įsigeria į skaitytojo protą ir širdį ir uždega jį džiaugsmingu Dvasios gyriumi. Lietuvių kalba tai bene pirmas toks išsamus ir įkvepiantis veikalas apie Šventąją Dvasią.

Christoph Schönborn. Džiaugsmas būti kunigu. – Vilnius: Aidai, 2010. – 140 p.

Švenčiant Kunigų metus, 2009-ųjų rudenį Prancūzijoje, mažame Arso kaimelyje, vyko rekolekcijos, į kurias susirinko 1200 kunigų iš 78 šalių. Ši knyga atsirado iš pagrindinio rekolekcijų vedėjo – kardinolo Christopho Schönborna apmąstymų. Su humoru, švelnumu ir pagarba išmintingai aptardamas pašaukimo tarnystei, gailėstingumo, maldos, Eucharistijos, misijos temas, taip pat ir Marijos vaidmenį kunigo gyvenime, kardinolas Schönbornas apmąsto kunigystę ne tik remdamasis giliomis teologinėmis įžvalgomis, bet ir savo, kaip ganytojo, patirtimi, taip pat kitų asmeniniais liudijimais. Jis kreipiasi į kunigus, kurie kartu su juo gali atpažinti savo džiaugsmus, skausmą, kylančius klausimus, išgyvenamas kovas. Kardinolas Christophas Schönbornas (g. 1945) – Vienos arkivyskupas ir Austrijos Vyskupų Konferencijos pirmininkas.

Marcelino Iragui Redín, OCD. Išgydyk mane, Viešpatie: Jėzus gydo šiandien. – Vilnius: Katalikų pasaulio leidiniai, 2010. – 248 p.

Jėzus pradėjo didį evangelizacijos darbą gydymas savo laikmečio ligas. Šiais medicinos pažangos laikais dauguma kūno negalių yra pagydomos. Tačiau dėl šiuolaikinio gyvenimo įtampos vidinės negalios palieka vis skaudesnius padarinius. Žmogus vis labiau tampa dvasiškai ir fiziškai pažeidžiamas. Ši knyga padės atskleisti kai kurių susirgimų priežastis, patars kaip jų išvengti ir kaip, padedant Mesijui, juos gydyti, nes visi gimstame turėdami daugybę teigiamos ir neigiamos informacijos, kuri yra įrašyta mūsų viduje. Ji ir nulemia visą mūsų egzistenciją žemėje. Ir šiais laikais Jėzus gydo, nes Dievas yra Meilė.

Vytauto Didžiojo universiteto Katalikų teologijos fakultete įgijo katalikų teologijos licenciatą kvalifikacinį laipsnį. 1999 m. paskirtas Vilkaviškio vyskupijos Kunigų tarybos nariu, Alytaus Benedikto vidurinės mokyklos tarybos nariu, 2000 m. – Lietuvos kariuomenės ordinaro generalvikaru ir Lietuvos kariuomenės vyriausiuoju kapelionu ir atleistas iš visų pareigų Vilkaviškio vyskupijoje. Rūpinosi kurijos ir pagrindinės Lietuvos kariuomenės Šv. Ignoto bažnyčios Vilniuje atstatymu ir įkūrimu. 2001 m. jam suteiktas majoro karinis laipsnis. 2002 m. – pulkininko leitenanto karinis laipsnis. 2003 išskardinuotas iš Vilkaviškio vyskupijos ir įkardinuotas į Lietuvos kariuomenės ordinariatą. 2004 m. gavo pulkininko karinį laipsnį. 2009 m. atleistas iš Lietuvos kariuomenės ordinaro generalvikaro ir Lietuvos kariuomenės vyriausiojo kapeliono pareigų bei paskirtas Kauno Šv. arkangelo Mykolo (įgulos) bažnyčios bei Kauno Kristaus Prisikėlimo parapijos pagalbiniu ir KMU klinikų kapelionu.

Vykdydamas savo tarnystę kun. Juozas visose paskyrimų vietose buvo ypač atsidavęs savo darbui. Jo vikaravimo metai – labai sėkmingo pastoracinio darbo su jaunimu laikas. Klebonaudamas ne tik statė bažnyčias, bet ir būrė gyvas tikinčiųjų bendruomenes. Tapęs vyriausiuoju LK kapelionu rūpestingai kūrė LK kapelionų instituciją, jos reglamentą ir statutą. Kun. Juozą visi pažino kaip labai atvirą ir šiltą, mylintį ir linksmą, bičiulišką ir dainingą žmogų. Jis niekada nenurimdavo, jo veikla visada būdavo tokia pat plati, kaip ir širdis. Iškalbingai apie jo tarnavimą žmonėms ir vadovavimą Dievo tautai bylojo pačių skirtingiausių žmonių pagarbiai ir bičiuliškai tariamas vis tas pats kreipinys „Tėve Juozapai“.

Birželio 14 d. 21 val. jo kūnas, lydimas klebono mons. V. Grigaravičiaus, kun. teol. lic. A. Kazlausko, aktorius E. Stanciko ir artimųjų, buvo atvežtas į Kauno paminklinę Kristaus Prisikėlimo bažnyčią. Šv. Mišioms vadovavo klebonas, koncelebravo kun. A. Kazlauskas, patarnavo Kauno kunigų seminarijos auklėtiniai. Po šv. Mišių karstas buvo išvežtas į Šv. Arkangelo Mykolo (Įgulos) bažnyčią. Čia birželio 15 d. 12 val. šv. Mišias aukėjo vyskupas Jonas Ivanauskas, o 18 val. – prel. prof. dr. Vytautas Steponas Vaičiūnas.

Tą pačią dieną vakare Kristaus Prisikėlimo bažnyčioje šv. Mišias aukėjo klebonas mons. Vytautas Grigaravičius. Per pamokslą jis kalbėjo: „Vos metus kun. Juozas talkino Kristaus Prisikėlimo parapijos tikintiesiems aukodamas šv. Mišias, bendraudamas su pagyvenusiu žmonių sambūrio „Senjorai“ nariais, Žaliakalnio vaikų dienos centro vaikais, klinikose kartą per savaitę lankydamas ligonius, drašindamas ir stiprindamas juos Dievo žodžiu. Per tuos metus tikintieji ir kunigai patyrė begalinį jo nuoširdumą, uolią tarnystę Viešpačiui, spėjo pamilti už pamokančias, prasmingas homilijas, padėjusias giliau suvokti Dievo žodį, tikėjimo tiesas.“

Birželio 16 d. 12 val. laidotuvių šv. Mišioms Įgulos bažnyčioje vadovavo Kauno arkivyskupas metropolitas Sigitas Tamkevičius SJ, koncelebravo Lietuvos kariuomenės ordinaras, Šiaulių vyskupas Eugenijus Bartulis ir apie 80 kunigų. Po šv. Mišių karstas su velionio palaikais buvo išvežtas į Alytaus Šv. Kazimiero bažnyčią. Čia prie bažnyčios laidotuvių koloną pasitiko didelis būrys parapijiečių, Vilkaviškio vyskupas Rimantas Norvila, vyskupas emeritas Juozas Žemaitis MIC, vyskupijos kunigai. Šv. Mišioms vadovavo vyskupas R. Norvila, koncelebravo vysk. E. Bartulis, vysk. J. Žemaitis MIC bei apie 60 kunigų. Prie kapo duobės visi kalbėjusieji pabrėžė ypatingą kan. Juozo Gražulio žmogiškumą, meilę Dievui, Tėvynei, žmogui ir Bažnyčiai, uolų, sąžiningą darbą, tarnystę Dievo tautai. Nepaisant gyvenimo smūgių, patirtos neteisybės, kunigas išliko ramus, nuoširdus ir dėmesingas. Palaidotas bažnyčios šventoriuje. –lkok, bv-

VEIKLI MEILĖ

15 eilinis sekmadienis (C)

Ist 30, 10–14; Kol 1, 15–20; Lk 10, 25–37

Atsakydamas į klausimą, kaip laimėti amžinąjį gyvenimą, Jėzus pateikia konkretų artimo meilės pavyzdį. Meilė turi būti ne teorinėmis svarstybomis, bet reikštis konkrečiu būdu. Samariečio pagalba apiplėštam ir sužeistam keleiviui parodo tikros meilės mastą. Užuoat skirstę žmones į savus ir svetimus, kiekvienas turime tapti artimu tam žmogui, kuriam tuo metu reikia mūsų pagalbos. Senojo Testamento skaitinyje Mozė sako, kad Dievo įsakymas nėra nei per sunkus, nei per tolimas, nei paslėptas: „jis yra tavo lūpose ir tavo širdyje, kad vykdytumei“.

Evangelijos pasakojimą galime papildyti savo gyvenimo pavyzdžiais. Kartais nuoširdžios pagalbos sulaukiame ne iš tų žmonių, kurie atrodė artimi savo pažiūromis, kuriuos dažnai matėme bažnyčioje – deja, jie abejingai praėjo pro šalį. Netikėtai padėjo tie, kurių gyvenimas, išoriškai žvelgiant, neatrodė pavyzdingas. Tačiau jie pasirodė supratingesni, nuoširdžiai atsiliepė, išklausė, pagelbėjo.

Pasak šventojo Augustino, palyginime apie gerąjį samarietį žmogus, keliaujantis iš Jeruzalės į Jerichą, reiškia visą žmoniją, taigi ir mus visus. Pakeliui buvome užpulti, išrengti ir sužeisti. Plėšikai yra šio pasaulio demonai ir pagundos. Bažnyčios rašytojai tapatino gerąjį samarietį su pačiu Jėzumi, kuris parodo tobulą užuojautą ir artimo meilės pavyzdį. Jis sutvarsto mūsų žaizdas ir palieka užkeigoje, kuri yra jo Bažnyčia. Užkeigos šeimininkui jis palieka dvi monetas – didžiuosius įsakymus: mylėti Dievą ir mylėti artimą.

Gyvenimas mums pateikia vis naujų, nenumatytų situacijų, kai turime spręsti ir veikti. Negalime laukti surašytų smulkmeniškų instrukcijų ar tiesioginių nurodymų. Ką darytume, jei greiktelyje pamatytume neatsargiai pėdinantį ir grėsmės nesuvokiantį vaiką? Gerasis samarietis grindė savo veiksmus širdyje išskaitytu meilės įstatymu. Kunigas ir levitas pažinojo Įstatymą teoriškai. Jie žinojo, kad palietę mirusį žmogų ar kitaip pažeidę Įstatyme numatytus apeiginio švarumo nuostatus nebegalės atlikti savo pareigų šventykloje. Jie pažinojo rašytinį įstatymą, tačiau savo širdyje neturėjo Dievo įstatymo.

Vidinio sąžinės balso teisingumą privalome patikrinti pagal Bažnyčios mokymą. Dvasinį vadovavimą gauname daugeliu būdų: skaitydami Šventąjį Raštą, melsdamiesi, klausydami pamokslų, nuodėmklausio patarimų, per pokalbius, knygas. Vien jausmais grindžiama

vidinė nuovoka neapsaugo mūsų nuo aklumo. Panašiai kaip Evangelijos pasakojimo kunigas ar levitas pasirinktinai vykdome tai, kas mums patinka. Dažnai žmonės vadovaujasi užuojauta, tačiau užmerkia akis prieš kitokį blogį. Pavyzdžiui, užjaučia vienišą motiną, tačiau nepagalvoja apie beginklį jos iščiose nešiojamą kūdikį. Bažnyčios mokymas apima visumą ir padeda tinkamai pasirinkti sudėtingais momentais, kai reikia specialių žinių, pavyzdžiui, bioetikos klausimais.

Kuo mūsų lūkesčiai didesni, tuo skaudžiau išgyvename nusivylę. Ypač aukšti reikalavimai keliami tiems, kurie pačiu savo pašaukimu turėtų rodyti pasiaukojamos meilės bei tarnavimo pavyzdį: tėvams, mokytojams, gydytojams, dvasininkams. Žiniasklaida dažnai tarsi pro didinamąjį stiklą stebi jų nuodėmes bei silpnybes. Visai kitokie moraliniai standartai taikomi, pavyzdžiui, šou verslo žvaigždėms. Keliami aukšti lūkesčiai rodo žmonių pasitikėjimą, kuris, deja, kartais nuviliamas.

Pasakojime apie gailestingąjį samarietį galime įsivaizduoti pakliuvusio į plėšikų rankas žmogaus viltis. Leisgyvis gulėdamas pakeleje, jis mato pro šalį einantį kunigą. Tikriausiai su džiaugsmu pagalvojo: „Esu išgelbėtas“, tačiau veikia suprato, kad veltui vylėsi. Netrukus situacija pasikartojo. Trumpam viltį įžiebęš levitas taip pat praėjo pro šalį. Sumuštam ir apiplėštam žmogui greičiausiai skaudėjo ne tik dėl užpuolikų padarytų žaizdų. Širdį skaudino ir nuvylė tie, iš kurių labiausiai tikėjosi pagalbos. Viešpats Jėzus šį pasakojimą baigia klausimu: „Kas pasirodė artimas žmogui, patekusiam į plėšikų rankas?“ Verta užduoti sau klausimą: ar buvo tokių situacijų, kai nuvyčiau laukiančiojo pagalbos lūkesčius? Požiūris į artimą nebūtinai išryškėja gresiant mirties pavojui, kartais pritrūksta vien žmogiškos šilumos ir solidarumo šypsenos. Evangelijoje vaizduojamas Įstatymo mokytojas, gerai išmokęs teorines pamokas. Vis dėlto jis trokšta pažinimo, todėl užduoda Jėzui klausimą, kuriuo tikisi galbūt priversti jį kapituliuoti. Mato evangelijoje Jėzui atsakant į panašų klausimą vaizduojamas dar aršesnis Rašto aiškintojų priešiškusmas. Mūsų girdėtoje Luko evangelijos ištraukoje Jėzus pasakoja konkrečią istoriją ir sąmoningai vengia leisti į kazuistinių argumentų brūzgyną. Įstatymo mokytojui jis parodo, kad įstatymas reikalauja ne teorinių žinių, bet praktinio veikimo. Sunku apibrėžti artimo sąvoką. Mes norėtume šį būrį kuo labiau sumažinti. Norėtume, kad kuo mažiau būtų žmonių, kuriems būtume skolingi artimo meilės pareigą. Jėzus apverčia klausimą aukštyn kojom. Ne kitas yra artimas tau, bet tu esi artimas kitam ir turi kaip toks veikti. Tu esi artimas visiems, kuriuos sutinki gyvenimo kelyje.

NUOSTABŪS SUSITIKIMAI

16 eilinis sekmadienis (C)

Pr 18, 1–10; *Kol* 1, 24–28; *Lk* 10, 38–42

Išganymo istorija yra pilna nuostabių Dievo ir žmogaus susitikimų. Ji pasakoja apie tai, kaip Dievas išeina pasitikti savo kūrinių. Gražiausias Dievo ir žmogaus susitikimas yra Eucharistija. Liturginiai skaitiniai mums padeda giliau suvokti Mišių slėpinį ir pagarbiau jį švęsti. Abraomas vaišina slėpiningus svečius, o Morta ir Marija priima brangų bičiulį ir mokytoją Jėzų. Abraomo svečiai pranašauja apie netrukus išsipildysiantį pažadą, gausią Abraomo ainiją. Svetingumo apeigos tiems laikams įprastos, tačiau drauge slėpiningos. Šie trys vyrai yra Dievo, pranokstančio žemę ir dangų, įvaizdis. Nuostabu, kad Abraomas, pamatęs tris vyrus, kreipiasi į juos vienskaita. Bažnyčios tėvai įžvelgė šiame Pradžios knygos pasakojime nuorodą į Švenčiausiąją Trejybę. Jie aiškino, Abraomas matė Trejetą, bet garbino Vieną. Mišių simbolika aiški garsiojoje Andrejaus Rubliovo ikonoje, vaizduojančioje viešnagę pas Abraomą.

Evangelijos skaitinyje nuoroda į Eucharistiją taip pat akivaizdi. Marija ir Morta priima nuostabų svečią. Tai Viešpats Jėzus, antrasis Švenčiausiosios Trejybės asmuo. Evangelisto Luko pasakojama scena vyksta kasdienėje aplinkoje. Keliaujantis Jėzus atvyksta į kaimą, kur savo namuose jį priima Morta. Jos sesuo Marija prie Viešpaties kojų įdėmiai klauso jo žodžių, o Morta rūpinasi patarnavimu. Jėzaus lūpomis byloja pats Dievas, todėl Marija „išsirinko geriausiąją dalį“. Tačiau Morta taip pat svarbi susitikimo dalyvė. Juk būtent ji pakvietė keliaujančią Viešpatį į namus pasistiprinti ir atsigaivinti.

Aiškinant šią Evangelijos sceną dažnai pabrėžiama, kad Marijos laikysena simbolizuoja kontempliatyvųjį dvasinio gyvenimo dėmenį, o Mortos – aktyvaus tarnavimo pradą. Šių dviejų nuostatų nedera supriešinti ar svarstyti, kuri iš jų geresnė. Turime pamąstyti, ką Jėzaus pamokymas gali reikšti kiekvieno žmogaus gyvenime. Juk didžioji dalis tikinčiųjų negyvena užsidarę kontempliatyviuose vienuolynuose. Mums dažnai verta prisiminti Jėzaus žodžius Mortai: „Tu rūpiniesi daugeliu dalykų, o reikia tik vieno.“ Neužmirškime dvasinio gyvenimo taisyklės: pirma būti, po to veikti. Paprastai darbų sumaištyje nebematome, dėl ko ir kur bėgame. Negana to, mūsų bėgimas dažnai karštligiškas, nes imamės darbų lygiuodamiesi į kitus, klausydami kitų vertinimo ir negirdėdami vidinio dvasinio balso. Blogiausia, kai patys patikime, jog esame nepakeičiami mūsų mažame pasaulėlyje. Tuomet iš tikrųjų verta įsivaizduoti kapines su daugybe antkapių, ant

kurių galėtų būti iškaltas vienas užrašas: „Čia ilsisi nepavarduojamas ir nepakeičiamas žmogus.“

Kita vertus, Marijos išsirinktoji geresnioji dalis buvo įmanoma tik todėl, kad sesuo ėmėsi atlikti „prastėniają“ dalį. Atsiminkime, kad pasakojimas apie Jėzaus susitikimą su Morta ir Marija pateikiamas tiesiogiai po pasakojimo apie gailestingąjį samarietį. Ši istorija aiškiai moko veiklios artimo meilės. Todėl Jėzaus žodžiai, giriantys Marijos dėmesingą klausymąsi, tikrai nenuvertina veiklios meilės ir tarnavimo artimui. Jie yra išpėjimas nepaliaujamai budėti, kad viso mūsų veikimo ašis būtų Kristaus meilė. Marijos gebėjimas klausytis reiškia taip pat maldos dovaną. Juk maldos esmė yra būti Jėzaus akivaizdoje, panašiai kaip Marija. Malda – tai pokalbis su Dievu, reikalaujantis laiko, pastangų, disciplinos, pirmiausia gebėjimo klausytis. Žmonės taip pat vertina tuos, kurie moka klausytis ir pabūti kito kailyje neteisdami ir nedalydami neprašytų pamokymų. Žinoma, jei kas nors mums atsiveria, tai ne tam, kad su pasimėgavimu perpasakotume kitiems. Kartais žmonės tiesiog nori primesti savo nuomonę ir dejuoja, kad jų niekas negirdi ir nesupranta. Tai taip pat savotiška dvasinio kurtumo atmaina. Mokydamiesi klausytis kitų, ugdome taip pat gebėjimą išgirsti Dievo balsą.

Dievas prabyla įvairiais būdais, tačiau kartais jam tenka mus tiesiog sukrėsti dėl dvasinio kurtumo. Rašytojas Klaivas Liuisas (C. S. Lewis) pastebėjo: „Dievas šnabžda per tai, kas mums malonu, jis kalba mūsų sąžinei, tačiau šaukte šaukia per mūsų skausmą. Skausmas yra Dievo megafonas, leidžiantis prabilti kurčiam pasauliui.“ Ištikus sunkiai ligai ar atėjus senatvei tenka mokyti viską palikti: darbus, pomėgius, net gebėjimą savarankiškai judėti, pavalgyti. Liga ar senatvė padaro maldos gyvenimą gilesnį ir tikresnį. Galiausiai ateiname pas Dievą su visišku paprastumu ir „tuščiomis rankomis“. Kaip Marija sėdime prie Jėzaus kojų ir klausomės jo.

Dievo ir žmogaus susitikimų istorija nesibaigia Jėzui įžengus į dangų. Apie tai liudija šventasis Paulius, kuris sutiko prisikėlusį Jėzų. Laiške kolosiečiams jis rašo apie nuostabų slėpinį, kuris buvo paslėptas praeities kartoms, o dabar apreikštas Dievo šventiesiems. Tas slėpinys – Jėzus Kristus, tapęs žmogumi ir esantis su mumis per visas dienas iki pasaulio pabaigos. Jis dalyvauja visuose išganymo istorijos susitikimuose, apie kuriuos rašoma Senajame ir Naujajame Testamente. Mišiose po pakylėjimo kunigui ištarus: „Tikėjimo paslaptis“, visi tikintieji atsiliepia: „Mes skelbiame, Viešpatie, Tavo mirtį ir išpažįstame Tavo prisikėlimą, laukdami Tavęs ateinant.“

MALDOS PRIVILEGIJA

17 eilinis sekmadienis (C)

Pr 18, 20–32; Kol 2, 12–14; Lk 11, 1–13

Malda yra nuostabi Dievo vaikų privilegija. Melsdamiesi išgyvename Dievo vaikų laisvę. Malda neįmanoma vergiškai nešiojant praeities nuoskaudų našta. Jei laiką ir energiją skiriame vis iš naujo išgyvendami praeities nuoskaudas, nepajėgiame priimti nuostabių dovanų, kurias Dievas nori mums dovanoti. Skaitinyje iš Pradžios knygos Dievas kantriai klausosi Abraomo prašymų. Jis leidžia, kad žmogus drauge su juo kurtų istoriją ir iš meilės tęsia pokalbį su kūriniu. Naujajame Testamente Dievas pasirodo kaip mūsų Tėvas, kurio šventas vardas vertas aukščiausios pagarbos. Jis kviečia mus priimti jo valią, kuri tampa mūsų laisvės garantija. Jis duoda mums kasdienės duonos ir atleidžia kaltes, mokydamas gailestingumo ir atleidimo.

Katalikų Bažnyčios katekizme yra keturios pagrindinės dalys. Tikėjimo turtas aptariamas remiantis keturiais šulais: Tikėjimo išpažinimu, mokymu apie sakramentus, Dekalogu ir *Tėve mūsų* malda. Šiandienos Evangelijoje Jėzus aiškina apie maldą. Pirmiausia pagalvojame, kad mūsų malda labai skiriasi nuo Jėzaus maldos. Juk jis vienatinis Dievo Sūnus, jo malda liudija tiesioginį ryšį su Tėvu. O mes silpni, nuodėmingi ir išsiblaškę. Tačiau maldos esmė išlieka ta pati. Mes nepajėgtume melstis be Šventosios Dvasios pagalbos. Šventasis Paulius tai paaiškina Laiške romiečiams: „Dvasia ateina pagalbon mūsų silpnumui“ (8, 26). Katalikų Bažnyčios katekizme aiškinama: „Maldoje veikia ir Dievas, ir žmogus; ji kyla iš Šventosios Dvasios ir iš mūsų; suvienyta su žmogumi tapusio Dievo Sūnaus žmogiškąja valia, ji visa yra nukreipta į Tėvą“ (2564). Šventosios Teresėlės žodžiais: „Malda man yra širdies polėkis, tiesus žvilgsnis į dangų, dėkingumo ir meilės šauksmas tiek išmėginimą, tiek džiaugsmą patiriant.“

Apie maldą evangelistas Lukas pasakoja trimis susijusiais epizodais: *Tėve mūsų* malda, palyginimu apie prašantį draugą ir raginimu pasitikėti Dievo gerumu. Jėzaus laikais buvo įprasta, kad kiekviena religinė grupė, puoselėjanti savitą santykį su Dievu, turėdavo ir savas maldas. Nežinomas mokinys prašo: „Viešpatie, išmokyk mus melstis, kaip ir Jonas išmokė savuosius mokinius“ (Lk 11, 16). Mums labiau pažįstama Mato evangelijoje užrašyta Viešpaties maldos forma. Kartais ji vartojama su doksologija pagal 1 Kr 29, 11–13. Reikia suprasti, kad abi, tiek evangelisto Mato, tiek Luko užrašytos, maldos yra tikros ir teisingos. Luko pateikiama malda prasideda kreipiniu *Tėve*. Evangelisto Mato

versijoje papildoma, *kuris esi danguje*, pabrėžiant Dievo transcendentškumą. Mato pateiktoje maldoje yra septyni prašymai, o Luko tik penki – nėra trečiojo ir septintojo. Meldžiant kalčių atleidimo aramėjiškai – Jėzaus vartota kalba – vartojamas tas pats žodis, kuriuo nusakoma pinigine skola. Mato pateikiamoje maldoje pabrėžiama sąlyga: koku mastu atleidžiame kitiems, tiek galime tikėtis Dievo atleidimo. Jėzus toliau paaiškina šį reikalavimą tiek pozityvia, tiek negatyvia forma (Mt 6, 14–15). Luko evangelijoje tiesiog teigiama, kad visuomet dera atleisti „kiekvienam, kuris mums kaltas“. Neretai metų metais puoselėjame nuoskaudas, su pasimėgavimu pasakojame apie patirtas skriaudas ir didžiuojamės aukos vaidmeniu. Atleidimas ir malda neatskiriamai susiję, nes maldai būtina vidinė laisvė.

Paskutinis prašymas vienintelis formuluojamas negatyviai. Perskaitę pažodinį teksto vertimą neturime manyti, kad Dievas mus gundo. Šį nesusipratimą išsklaido Jokūbo laiško tvirtinimas: „Dievas negali būti gundomas į pikta ir pats nieko negundo“ (1, 13). Šiuo prašymu meldžiame apsaugoti nuo pasidavimo nuodėmei. Evangelistas Matas dar priduria: „bet gelbėk mus nuo pikto“. Prašome apsaugoti nuo nuodėmės, dėl kurios prarastume Dievą, taip pat nuo piktosios dvasios, tykančios mus prazudyti.

Pirmajame skaitinyje girdėjome Abraomo pokalbį su Dievu užtariant nusidėjėlių miestą. Iš Abraomo turime mokytis drąsos ir pasitikėjimo. Per Mišias prieš Viešpaties maldą sakome: „Išganytojo pamokyti ir jo liepiami drįstame tarti.“ Drįstame stoti Viešpaties akiwaizdoje ir melsti ne tik už save, bet ir užtardami kitus žmones. Dievo tarnas Jonas Paulius II savo klaupte turėjo stalčių, kuriame ant popieriaus gabaliukų buvo surašytos įvairios maldos intencijos. Galime mokytis iš popiežiaus, nešusio didelę kitų Bažnyčios narių našta.

Turime aiškų Jėzaus liudijimą: „Kas yra matęs mane, yra matęs Tėvą.“ Iš to, jog Jėzus rūpinosi nusidėjėliais, bendravo su visuomenės atstumtaisiais, galime atpažinti, kad Dievas myli nusidėjėlius, tačiau neapkenčia nuodėmės. Tačiau neturime lengvabūdiškai manipuliuoti Dievo gerumu ir manyti esą gailestingesni už Viešpatį. Evangelistai Matas ir Lukas perteikia Jėzaus pasmerkimo žodžius miestams, kurie, nepaisant Jėzaus padarytų stebuklų ir apreiškimo, nepažino Dievo. Chorazino ir Betsaidos aklumas Dievo aplankymo metą buvo baisesni negu Sodomos nuodėmė. Jėzus yra antrasis Abraomas, prisiimantis daugybės nuodėmių našta ir galutinai užtariantis pas Tėvą.

Kardinolas Joachim Meissner

Atsivertimas ir misija

*Meditacija pradėdant tarptautinę kunigų konferenciją
Kunigų metų pabaigos proga Romoje 2010 m. birželio 9 d.*

Brangūs broliai kunigai!

Nesistengsiu čia plėtoti atgailos ir misijos naujos teologijos. Tačiau norėčiau kartu su Jumis Evangelijos būti pastūmėtas atsivertimo link, idant tada, pasiūsti Šventosios Dvasios, galėtume perteikti žmonėms Kristaus žinią. Šiame kelyje kartu su Jumis norėčiau žengti minyose penkiolika žingsnių.

1. Kaip mėgdavo kartoti mano pirmtakas Kelno arkivyskupas kardinolas Josephas Höffneris, turėtume vėl tapti „Eikite-Bažnyčia“. Tai neįmanoma įsakyti. Ta linkme mus akina Šventoji Dvasia. Viena iš tragiškiausių netekčių, kurią mūsų Bažnyčia patyrė antroje XX a. pusėje, yra Šventosios Dvasios Atgailos sakramente prarastis. Kai tikintys krikščionys manęs klausia: „Kaip galėtume padėti savo kunigams?“, jiems visada atsakau: „Eikite pas juos išpažinties!“ Kai kunigas nebėra nuodėmklausys, jis virsta socialiniu darbuotoju. Tada jis nepatiria didelių pastoracinių sėkmių, kur būtų galėjęs prisidėti, kad nusidėjėlis, padedamas ir paties kunigo, kaip pašventintasis nueitų nuo klausyklos langelio. Klausykloje kunigas gali pažvelgti į daugybės žmonių širdis ir todėl gauna iš to postūmių, padaršinių ir paskatų pačiam sekti Kristumi.

2. Netoli Damasko vartų mažas, ligotas vyras apakintas parkrinta ant žemės. Antrajame laiške korintiečiams jis pats cituoja, kokį įspūdį jo asmuo padaro priešininkams: esąs menkos išvaizdos ir prastos iškalbos (plg. 2 Kor 10, 10). Tačiau artimiausiais metais šis menkas, ligotas vyras skelbs Evangeliją Mažosios Azijos ir Europos miestams. Dievo stebuklai niekada nevyksta pasaulio istorijos rampose šviesoje. Jie paprastai nutinka nuošalėje, būtent už miesto vartų, klausyklos slaptumoje. Tai mums visiems, kuriems patikėtos didžios užduotys, gali būti didelė paguoda, bet sykiu ir priminimas, kokios nedidelės dažnai yra mūsų galimybės. Dievo strategija yra menkomis priemonėmis sukelti didelius padarinius. Paulius, pargriautas priešais Damasko vartus, tampa Mažosios Azijos ir Europos užkariautoju. Jo misija – surinkti pašauktuosius į Bažnyčią, į Dievo *Ecclesia*. Nors ji, pažvelgus iš išorės, tėra nedidelis engiamas, nuo vidinių nesutarimų neapsaugotas būrelis, Paulius lygina ją su Kristaus kūnu, negana to, taptina su Kristaus kūnu, kuris būtent yra Bažnyčia. Šią galimybę gauti iš Viešpaties rankų mūsų žmogiško-

joje patirtyje reiškia „atsivertimą“. Bažnyčia yra *Ecclesia semper reformanda*, o kunigas ir vyskupas joje – *semper reformandus*, kuris – kaip Paulius prie Damasko – turi būti vis nutrenkiamas nuo aukšto žirgo, kad nukristų į rankas gailestingo Dievo, kuris mus tada pasiunčia į pasaulį.

3. Todėl mūsų pastoraciniame darbe neužtenka norėti tik taisyti mūsų Bažnyčios struktūras, stengiantis padaryti ją akiai patrauklesnę. To neužtenka! Būtina atsiversti, atsiversti širdimi. Pasaulį pakeisti galėjo tik atsivertęs Paulius, o ne bažnytinių struktūrų inžinierius. Perėmusiame Jėzaus gyveneną kunige apsigyvenęs Jėzus tampa paliečiamas kitiems. *Jn 14, 23* skaitome: „Jei kas mane myli, laikysis mano žodžio, ir mano Tėvas jį mylės; mes pas jį ateisime ir apsigyvensime.“ Tai ne tik graži metafora? Kai kunigo širdis myli Dievą ir yra kupina malonės, trivienis Dievas ateina ten asmeniškai ir išskleidžia kunigo širdyje savo palapinę.

Žinoma, Dievas yra visur esantis. Dievas gyvena visur. Visas pasaulis yra tartum didžiulė Dievo Bažnyčia, tačiau kunigo širdis – lyg tabernakulis Bažnyčioje. Ten Dievas gyvena slėpiningu ir ypatingu būdu.

4. Didžiausia kliūtis, trukdanti prisiliesti prie Kristaus, yra nuodėmė. Ji neleidžia Viešpačiui būti mūsų egzistencijoje, todėl nieko nėra reikalingesnio už atsivertimą – žinoma, ir misijos labui. Galvoje turime – pasakykime glaustai – Atgailos sakramentą. Jei kunigas dažnai nesutinkamas abipus klausyklos langelio, ilgainiui nukentčia jo siela ir misija. Tai neabejotinai viena iš daugiausių krizių, kurios per pastaruosius 50 metų ištiko kunigiją, esminių priežasčių. Galimybė kaip namie jaustis abipus klausyklos langelio, būti nuodėmės išpažįstančiuoju ir atleidžiančiuoju yra ypatinga kunigystės dovana. Atgailos sakramentas yra tinkamiausia vieta kunigo tapatybei gilinti – kunigo, pašaukto save ir tikinčiuosius vėl sujungti su Kristaus pilnatve.

Savo kaip Aukščiausiojo Kunigo maldoje Jėzus apie šią tapatybę kalba savo ir mūsų Tėvui: „Aš neprašau, kad juos paimtum iš pasaulio, bet kad apsaugotum juos nuo piktojo. Jie nėra iš pasaulio, kaip ir aš ne iš pasaulio. Pašventink juos tiesa! Tavo žodis yra tiesa“ (*Jn 17, 15–17*). Atgailos sakramente kalbama apie tiesą mumyse. Kaip nutiko, kad nebenorime pažvelgti tiesai į veidą?

5. Todėl turėtume sau kelti klausimą: ar dar nesame patyrę džiaugsmo suvokdami klaidą, ją pripažindami ir susirasdami tą, kurį ižeidėme? „Kelsiuosi, eisiu pas tėvą ir sakysiu: *Tėve, nusidėjau dangui ir tau*“ (*Lk 15, 18*). Argi dar nesame pažinę džiaugsmo matydami, kaip kitas tarsi sūnaus palaidūno tėvas išskečia rankas: „Tėvas pažino jį iš tolo, labai susigraudino, pribėgo prie jo,

puolė ant kaklo ir pabučiavo“ (Lk 15, 20). Argi negalima nujausti Tėvo džiaugsmo dėl to, kad jis mus vėl surado? „Ir jie pradėjo linksmintis“ (Lk 15, 24). Jei kaskart, kai sugrįžtame, danguje keliama tokia šventė, kodėl nesugrįžtame dažniau? Kodėl – sakau žmogiškai – esame Dievui ir dangaus šventiesiems tokie šykštūs ir taip retai suteikiame jiems džiaugsmo iškelti šventę, leisdami Viešpačiui, Tėvui, priglausti mus prie savo širdies?

6. Tokio aiškaus atleidimo dažnai nemėgstame. Tačiau Dievas niekada taip aiškiai nepasirodo esąs Dievas, kaip atleisdamas. Dievas yra meilė! Jis yra dovanojimas asmens pavidalu! Jis dovanoja atleidimo malonę. Tačiau galingiausia yra meilė, įveikianti pagrindinę meilės kliūtį – nuodėmę. Didžiausia malonė – pasigailėjimas, o brangiausia dovana – atleidimas. Jei nebūtų nusidėjėlių, kuriems atleidimo reikia kaip kasdienės duonos, dieviškosios širdies gelmės nepažintume. Viešpats nedviprasmiškai pabrėžia: „Sakau jums, taip ir danguje bus daugiau džiaugsmo dėl vieno atsiverlusio nusidėjėlio negu dėl devyniasdešimt devynių teisųjų, kuriems nereikia atsiversti“ (Lk 15, 7). Kartais savęs klausiamo, kodėl sakramentas, danguje sukeltas tiek džiaugsmo, žemėje sulaukia tokios antipatijos? Dėl to kaltas mūsų išdidumas, nuolatinis mūsų širdies polinkis užsisklęsti, pasitenkinti vien savimi, izoliuotis, pasitraukti į save. Kam, tiesą sakant, teikiame pirmenybę – būti nusidėjėliu, kuriam Dievas atleidžia, ar tariamai būti be nuodėmės, t. y. gyventi teisuoliškumo iliuzijoje, be Dievo meilės apreiškimo? Ar tikrai užtenka būti patenkintam vien savimi? Kas gi esame be Dievo? Tik vaikiškas nusižeminimas, būdingas šventiesiems, leidžia mums linksmai pakelti kontrastą tarp mūsų nevertumo ir Dievo šlovės.

7. Išpažinties prasmė ne ta, kad užmiršę savo nuodėmes nebegalvotume apie Dievą. Išpažintis veikia atveria prieigą prie gyvenimo, kai nebegali apie nieką daugiau galvoti kaip vien apie Dievą. Dievas kalba mumyse: „Tu nusidėjai tik dėl to, jog nepajėgi patikėti, kad pakankamai tave myliu, kad tu man pakankamai rūpi, kad esu tau pakankamai švelnus, pakankamai džiaugiuosi menkiausiu tavo gestu, parodančiu tavo pritarimą man, jog tau atleisčiau viską, ką išpažįsti per išpažintį.“ Suvokę tokį atleidimą, tokią meilę, būtume tiesiog pagauti tokio džiaugsmo ir dėkingumo, kad pamažu praeitų noras nusidėti, o išpažintis taptų reguliarius džiugus įvykis mūsų gyvenime. Eiti išpažinties reiškia nuoširdžiau išgyventi Dievo meilę, vėl sužinoti ir veiksmingai patirti – nes išpažintis juk nėra vien paguodos žodis iš išorės, – kad Dievas mus myli; išpažinti nuodėmes reiškia įtikėti ir sykiu atrasti, kad iki šiol niekada pakankamai tvirtai tuo netikėjome ir kad už tai reikia prašyti atleidimo. Jėzaus akivaizdoje jautiesi kaip nusidėjėlis,

suvoki esąs nusidėjėlis, neatitinkantis jo lūkesčių. Išpažinti nuodėmes – tai leisti Viešpačiui pakelti save iki jo dieviškojo lygio.

8. Sūnus palaidūnas apleidžia tėvo namus, nes tapo netinkintis. Jis nebetiki tėvo meile, kuri jį būtų patenkinusi, ir todėl pareikalauja savo dalies, kad galėtų savo reikalus tvarkyti pats vienas. Kai apsisprendžia sugrįžti ir prašyti atleidimo, jo širdis dar mirusi. Jis mano, jog nebėra mylimas, nebėra sūnus. Grįžta vien dėl to, kad nemirtų iš bado. Tai vadiname netobulu gaileščiu! Tačiau tėvas jau seniai jo laukia. Jau seniai jo nepalieka mintis, kad sūnus vieną dieną grįš. Vos jį pažinęs, skuba jo pasitikti, apkabina ir, net neleidęs iki galo išsakyti prisipažinimo, pašaukia tarnus, kad tie jį aprengtų, pamaitintų ir juo pasirūpintų. Kadangi jam rodoma tokia meilė, sūnus tą akimirką irgi pajunta, jog darosi jos pilnas. Jį apima nepatirtas gailestis. Tai tobulas gailestis. Tikai tada, kai tėvas jį apkabina, sūnus suvokia savo nedėkingumą, begėdiškumą ir neteisingumą. Tik tada jis iš tikrųjų sugrįžta, vėl tampa sūnus, atviras tėvui ir juo patikintis, vėl tampa gyvas: „Tavo brolis buvo miręs ir vėl atgijo“ (Lk 15, 32), – sako tėvas namie pasilikusiam sūnui.

9. Norėtume tikėtis, kad vyresnįjį, teisųjį, sūnų irgi ištikimo panašus pokytis. Tačiau šio sūnaus atvejis daug sunkesnis. Negalima sakyti, kad Dievas nusidėjėlius myli labiau už teisiuosius! Sergantį vaiką, kuriuo ypatingai rūpinasi, motina myli ne labiau negu sveikus vaikus, kuriuos palieka vienus žaisti ir kuriems savo meilę – ne kiek ne mažesnę – rodo kitaip. Kol žmonės atsisako pripažinti ir išpažinti savo nuodėmes, kol jie yra išdidūs nusidėjėliai, Dievas pirmenybę teikia nusižeminusiems nusidėjėliams. Jis visiems kantrus.

Kantrus jis ir namie likusio sūnaus atžvilgiu. Jis prašo jo, maloniai jį įtikinėja: „Vaikeli, tu visuomet su mani, ir visa, kas mano, yra ir tavo“ (Lk 15, 31). Atleidimas už vyresniojo kietiširdiškumą neištariamas, tačiau suponuojamas. Kaip smarkiai vyresnįjį sūnų turėjo sugėdinti toks atleidimas! Jis viską numatė, tik ne tokį nuolankų tėvo švelnumą. Staiga jis pasijunta nuginkluotas, sutrikęs, besidalijantis visuotiniu džiaugsmu. Ir klausia savęs, kaip jam galėjo šauti mintis sąmoningai neprisidėti prie to, kaip bent akimirką galėjo panorėti būti visiškai vienas nelaimingas, visiems kitiems vienas kitą mylint ir vienas kitam atleidžiant. Laimei, tėvas yra čia ir laiku jį sulaiko. Laimei, tėvas yra ne toks, kaip jis! Laimei, tėvas yra daug geresnis negu jie visi kartu! Dievas vienintelis gali atleisti nuodėmes. Jis vienintelis gali padaryti šį malonės, džiaugsmo ir apšios meilės gestą. Todėl Atgailos sakramentas yra mūsų kunigiškosios būties nuolatinio atnaujinimo ir atgaivinimo šaltinis.

10. Todėl man kandidato į kunigus dvasinę brandą priimti Šventimų sakramentą parodo tai, kad jis reguliariai, bent kartą per mėnesį, priima Atgailos sakramentą. Juk Atgailos sakramente sutinku gailestingąjį Tėvą, laukiantį su brangiausia, kokią tik gali dovanoti, dovana – atleidimu ir pasigailėjimu. Jei kas nors nepakankamu išpažinties praktikavimu Tėvui sako: „Pasilaikyk savo brangias dovanas sau! Man nereikia nei tavęs, nei tavo dovanų“, tai tas nustoja būti sūnus, mat atsisako laikyti jį tėvu, nepriimdamas jo brangiausių dovanų. O jeigu nebesi dangiškojo Tėvo sūnus, negali tapti kunigu, nes kunigas Tėvo sūnus pirmiausia yra Krikšto dėka, o paskui Kunigystės šventimais suvienytas su Kristumi tampa sūnus kartu su Sūnumi. Tik tada jis gali žmonėms tikrai būti brolis.

11. Perėjimas nuo atsivertimo prie misijos iš pradžių gali reikštis tuo, kad aš iš vienos langelio pusės pereinu į kitą, iš penitento pusės į nuodėmklausio. Atgailos sakramento netektis yra daugelio blogybių Bažnyčios ir kunigo gyvenime šaknis. Vadinamąjį Atgailos sakramento krizę lemia ne tik tai, kad žmonės nebeina išpažinties, bet ir tai, kad mes, kunigai, nebesėdime klausyklose. Klausykla su joje sėdinčiu kunigu tuščioje bažnyčioje yra labiausiai jaudinantis Dievo kantrumo simbolis. Toks yra Dievas. Jis laukia mūsų visą gyvenimą. Iš savo trisdešimt penkerių metų vyskupiškios patirties žinau jaudinančių pavyzdžių, kai kunigai kasdien sėdėdavo klausyklose nepasirodant nė vienam penitentui – kol galiausiai pirmasis ar pirmoji prisitardavo po kelių mėnesių ar keletą metų laukimo. Tada, kaip sakoma, užtvanka būdavo pralaužiama. Tada klausykla tapdavo gausiai lankoma. Čia iš kunigo reikalaujama iš visų išorinių pastoracijos planavimo reikalų nusileisti į asmenines žmogaus bėdas. Ir čia jis iš pradžių turi klausytis, o ne kalbėti. Pūliuojanti kūno žaizda užgyja tik iš jos pasišalinus pūliams. Sužeista žmogaus širdis išgyja, kai žmogus išsikalba. O jis išsikalbėti gali tik tada, kai kas nors jo klausosi, ir būtent absoliučiai saistomas Atgailos sakramento paslapties. Nuodėmklausiu pirmiausia būtina ne kalbėti, bet klausytis. Kiek daug paskatų pačiam sekti Kristumi nuodėmklausys patirs ir sulauks kaip tik teikdamas Atgailos sakramentą, jausdamas ir išgyvendamas, kaip toli sekimu Kristumi jį yra pralenkę paprasti katalikai – vyrai, moterys ir vaikai.

12. Jei šią esminę kunigiškosios tarnybos sritį didžia dalimi prarandame, mes, kunigai, nustumame iki valdininkų mentaliteto ar grynų pastoracinės technikos lygio. Mūsų buvimas šia pusę ir anapus klausyklos langelio įgalina savo liudijimu padaryti Kristų žmonėms apčiuopiamai artimą. Pirma pateiksiu negatyvų pavyzdį: kas prisiliečia prie radioaktyvios medžiagos,

pats tampa radioaktyvus. Jei toks palyti kitą, pastarasis irgi užkrečiamas radioaktyvumu neigiama prasme. Pozityvus pavyzdys: kas prisiliečia prie Kristaus, tampa kristoaktyvus. O kai kunigas, būdamas kristoaktyvus, sueina į sąlytį su kitais žmonėmis, jis juos, savaime suprantama, užkrečia savo kristoaktyvumu. Tai misija, trunkanti nuo krikščionybės pradžios. Žmonės grūdasi aplink Kristų, kad jį paliestų, nors jo apdaro kraštą, bent iš nugaros, mat tada jie pasveiksta: „Nes iš joėjo galia ir visus gydė“ (Lk 6, 19).

13. Nuo mūsų žmonės dažnai bėga, jie nebesigrūda prie mūsų norėdami mus paliesti. Priešingai, mūsų šalinasi. Kad taip nebūtų, turėtume savęs paklausti: ką žmonės paliečia prisiliesdami prie manęs? Neapsakomai žmogų mylintį Jėzų Kristų ar kokią nors teologinę asmeninę nuomonę arba dejones dėl padėties Bažnyčioje ir pasaulyje? Ar paliečia jie per mus Jėzų Kristų? Jei taip, tuomet žmonės ateina. Jie tarp savęs apie tokį kunigą kalbasi, apibūdina jį pasakymais: „Su tuo galima kalbėti. Jis mane supranta. Jis tikrai gali padėti žmogui.“ Esu tvirtai įsitikinęs, jog žmonės ilgisi tokių kunigų, kuriuose galėtų autentiškai sutikti Kristų, kuris juos visus išlaisvintų iš visokiausių pančių ir pririštų prie savęs.

14. Kad tikrai galėtume atleisti, mums reikia daug meilės. Vienintelis atleidimas, kurį galime suteikti, yra tas, kurį gavome iš Dievo. Tik patyrus gailestingą Tėvą, tampama gailestingu žmogaus broliu. Kas neatleidžia, tas nemyli. Kas mažai atleidžia, tas mažai ir myli. Kas daug atleidžia, tas daug myli. Tam, kuris atleidžia klausyklą kaip mūsų misijos išeities tašką – nesvarbu kurią jos pusę, bet pirmiausia penitento, – geriausia visus apglėbus prašyti atleidimo. Aš pats taip džiugiai patyriau atleidžiančią Dievo meilę, kad galiu tik prašyti: „Ir tu priimk jo atleidimą! Imk dalį atleidimo, kurio dabar turiu apščiau. Atleisk man, kad aš tau jį taip prastai siūlau!“ Šitaip vėl grįžtama į Dievo ir brolio meilę, į vienybę su Dievu ir Bažnyčia, nuo kurios atskiria nuodėmė. Galime ir turime mylėti visus žmones, jei Dievas mus išmokė mylėti naujaip. Jei taip nėra, tai ženklas, jog nuodėmės išpažinome netikusiai ir privalome tai padaryti dar kartą.

Tikriausiai didžiausias mūsų Bažnyčios nuodėmklausys yra šventasis Arso klebonas. Jam dėkojame už Kunigų metus ir dabartinį mūsų, kunigų ir vyskupų, susitikimą su Šventuoju Tėvu čia, Romoje. Lydimas šio šventojo klebono, apmaščiau šventosios išpažinties slėpinį. Juk jo kasdienė tarnyba Arso klausykloje pavertė jį didžiuoju pasaulio misionieriumi. Sakoma, jog jis kaip nuodėmklausys dvasiškai nugalėjęs Prancūzijos revoliuciją. Kas plėtojant dvasinį dialogą su Jonu Marija Vianėjumi paaiškėjo, tą čia paskelbiau jums. Tačiau jis man priminė ir dar kai ką svarbaus:

15. Visus mylime, visiems atleidžiame! Todėl sergėkime, kad neužmirštume ir dar vieno dalyko! Mat egzistuoja viena mus vis nuvilianti ir varginanti būtybė, ta būtybė esame nuolatos nepatenkinti. Tai mes patys. Taip dažnai mums savęs pačių būna iki kaklo. Mums nuobodus mūsų vidutiniškumas, mus vargina mūsų pačių monotoniškumas. Gyvename jausdami šaltį ir kartais neįtikėtiną abejingumą sau, šiam pačiam artimiausiam iš artimųjų, kurių mums patikėjo Dievas, kad leistume jo atleidimui jį palytėti. Tai mes patys. Pasakyta, kad savo artimą turime mylėti kaip save pačius (plg. *Kun* 19, 18). Vadinasi, privalome mylėti ir save taip, kaip stengiamės mylėti savo artimus. Tad Dievo

turime prašyti, kad pamokytų sau patiems atleisti už mūsų erzinantį išdidumą, nuviliantį garbės troškimą. Melskime Dievo, kad gerumas, švelnumas, atlaidumas ir negirdėtas pasitikėjimas – dalykai, per kuriuos jis mums atleidžia, – mus taip pagautų, kad atsikratytume visur lydinčio ir mus dažnai net susigėsti nepriverčiančio bodėjimosi savimi. Negalėsime pažinti Dievo meilės, nepakeitę nuomonės apie save pačius, neleisdami teisti mūsų pačiam Dievui, kuris mus myli. Dievo atleidimas sutaukina su juo, su savimi, su broliais ir seserimis ir visu pasauliu. Jis padaro mus tikrais misionieriais. Ar tikite tuo, brangūs broliai? Išbandykite tai – dar šiandien!

▼ Kunigų metų užbaigimas

(*KAP, KAI*) Kunigų metus vainikavo birželio 9–11 d. Romoje vykęs tarptautinis kunigų susitikimas. Jo metu rengtos pamaldos, Eucharistijos adoracijos, konferencijos, buvo švenčiamas Sutaikinimo sakramentas, dalijamasi liudijimais, taip pat vyko meno renginiai. Kunigų metų uždarymo iškilmėse dalyvavo apie 15 tūkst. kunigų iš 97 šalių. Iš Lietuvos į Romą atvyko vyskupai Jonas Kauneckas, Jonas Boruta SJ ir Rimantas Norvila, taip pat 35 kunigai.

Trijų dienų susitikimą pradėjo kardinolo Joachimo Meisnerio meditacija Šv. Pauliaus bazilikoje. Kelno arkivyskupas pabrėžė, jog Bažnyčios ir kunigystės krizė susijusi su Atgailos sakramento netektimi, ir ragino kunigus savo buvimu „šiapus ir anapus klausyklos langelio“ padaryti Kristų žmonėms apčiuopiamai artimą. Mišioms Šv. Pauliaus bazilikoje vadovavo Dvasininkijos kongregacijos prefektas kardinolas Claudio Hummesas. Pamoksle jis ragino kunigus leisti į misiją ir pateikė kunigo misionieriaus pavyzdį – apaštalą Paulių. Kardinolas nurodė misijų darbo apimtį: „naujoji evangelizacija“ nukrikščionėjusiose šalyse dažnai tampa „pirmuoju“ skelbimu. Jis atkreipė dėmesį, kad misija skirta visiems, o ypač vargšams, dažnai nušalintiems ne tik nuo medžiaginių, visuomeninių bei kultūrinių, bet dažnai ir nuo dvasinių gėrybių stalo. Nedera atskirti evangelizacijos ir tikros žmogiškosios plėtros. Vargšai turi jausti Bažnyčios artumą tiek tenkinant jų svarbiausius poreikius, tiek ginant teises. Vakare kunigai rinkosi Pauliaus VI auloje. Liudijimų ir apmąstymų vakarą organizavo bažnytiniai judėjimai bei organizacijos. Kardinolas Tarcisio Bertone savo kalboje ragino nuolat atminti, kad kunigas yra Dievo vyras ir Kristaus ikona ne tik tuomet, kai meldžiasi, teikia sakramentus – jis visu savo gyvenimu yra Dievo gailestingumo ir nukryžiuotos meilės atvaizdas. Kalbė-

damas apie seksualinių piktnaudžiavimų skandalą kardinolas pripažino, kad kai kurių dvasininkų neištikimybė pakenkė Bažnyčios tikėtinumui. Jis priminė popiežius spaudos konferencijoje pakeliui į Portugaliją pasakytus žodžius apie „persekiojimus“, kylančius iš pačios Bažnyčios. Jo įsitikinimu, iš šio skausmo kyla įsisąmoninimas, kad reikia išgyventi atgimimo ir dvasinio atsinaujinimo laikotarpį, drąsiai eiti atsivertimo, nuskaistinimo ir susitaikinimo keliu, rasti naujų būdų, kaip perteikti jaunimui draugystės su Jėzumi grožį.

Birželio 10 d. Šv. Pauliaus bazilikoje liudijimu dalijęsis Kanados kardinolas Marcas Quillet priminė, kad kunigystės šventimus priėmė 1968 m. gegužę „išplitusio protestavimo atmosferoje“. Hierarchas sakė galėjęs nuklysti nuo kelio ar netgi palikti kunigystę, kaip tuo metu atsitiko daugeliui kunigų bei vienuolių. Laimei, taip neįvyko, o dėl to jis dėkingas misijų patirčiai, kunigiškajai bičiulystei ir artumui su vargšais. Pasak kardinolo, šiandien susiduriama su precedentų neturinčiu priešišku Bažnyčiai ir kunigystei. Viena iš priežasčių yra piktnaudžiavimo skandalai, kurių rimtumą reikia pripažinti. Drauge jis pabrėžė, jog egzistuoja taip pat atvira opozicija prieš tarnavimą tiesai. Puolimu iš išorės ir vidaus siekiama skaldyti Bažnyčią, todėl kardinolas ragino išlaikyti vienybę ir siekti kunigų šventumo. Kanados primo mintys buvo transliuojamos per Vatikano televiziją į Šv. Jono baziliką Laterane. Čia Mišioms vadovavęs kardinolas T. Bertone pamokslą susiejo su kardinolo M. Quillet mintimis. Vatikano valstybės sekretorius pabrėžė, kad bendrystė kyla iš klusnumo Viešpaties žodžiui einant kasdieniu keliu, vedančiu nuo kunigystės šventimų metu gauto pašventinimo į šventumą, išgyvenamą kasdien tarnaujant. Jis akcentavo prioritetinę maldos vaidmenį kunigo tarnystėje.

Vakare Šv. Petro aikštėje vyko maldos budėjimas dalyvaujant popiežiui Benediktui XVI. Buvo dalijamasi

liudijimais, tiek tiesioginiais, tiek transliuotais per teleekranus. Daugiausia plojimų sulaukė kunigo, dirbančio tarp Argentinos vargšų, liudijimas. Popiežius atsakė į klausimus, užduotus jam kunigų iš penkių pasaulio žemynų. Kunigas iš Afrikos atkreipė dėmesį į teologų ir Bažnyčios mokymo skirtingumus, o kartais net prieštaravimą. Benediktas XVI atsakydamas citavo šv. Bonaventūros žodžius apie proto arogantiškumą ir pripažino, jog egzistuoja teologija, „neduodanti peno tikėjimui“. Popiežius priminė, jog kai kurios septintojo dešimtmečio tezės, atrodžiusios revoliucinės ir šiuolaikiškos, dabar kelia šypsena. Jis siūlė iškilus abejonoms pasitelkti Katalikų Bažnyčios katekizmą.

Rusijoje dirbantis slovākų kunigas klausė, kaip reaguoti į celibato kritiką, ir prašė išaiškinti jo tikrąją prasmę. Benediktas XVI atkreipė dėmesį, kad šiandienos krikščionybės didžioji problema yra tai, jog nebemaštoma apie ateitį Dieve, bet tik apie šio pasaulio dabartį. Norima turėti tik šį pasaulį ir jame gyventi, drauge uždaromas durys tikrajai mūsų egzistencijos didybei. Pasak jo, celibato prasmė yra ateities anticipacija, liudijimas, jog tikrai tikime, kad Dievas yra, kad galime remtis Kristumi būsimajame gyvenime. Šventasis Tėvas pripažino, jog agnostikų pasauliui celibatas yra didelis papiktinimas. Pasak popiežiaus, gali stebinti celibato kritika tais laikais, kai vis madingesnis tampa atsisakymas tuoktis. Tačiau atsisakymas tuoktis yra iš esmės skirtingas nuo celibato, nes atsisakymas nuo ryšio su kitu asmeniu yra troškimas gyventi pačiam sau, trokštant autonomiškumo kiekvienu gyvenimo momentu. Celibatas – visiškai priešingas dalykas. Popiežius priminė, kad kunigystės prasmė yra „tikėjimo skandalas“ visą būtį remiant Dievu. Celibato kritika įrodo, jog jis yra didelis tikėjimo ir Dievo buvimo pasaulyje ženklas. Kunigas iš Japonijos klausė, kaip gyventi Eucharistija ir

neprarasti ryšio su pasauliu, o drauge apsaugoti nuo klerikalizmo. Benediktas XVI atsakė, jog Eucharistija yra tikriausia apsauga nuo visokio klerikalizmo. Kunigas iš Australijos išreiškė nerimą dėl tuščių seminarijų, nuolat mažėjančių pašaukimų. Jam atsakydamas popiežius perspėjo apie pavojų traktuoti kunigystę kaip profesiją. Pasak jo, tokia prieiga nieko neišspręstų. Jis pridūrė, kad labai svarbus kitų dvasininkų pavyzdys. „Nebūtume tapę kunigais, jei neturėtume tokių pavyzdžių“, – sakė Šventasis Tėvas. Po to vyko Eucharistijos adoracija. Sukalbėjus Kunigų metų maldą popiežius palaimino Šventiausiuoju Sakramentu. Susitikimą vainikavo Švč. Jėzaus Širdies išskilmės Mišios, kurias drauge su popiežiumi koncelebravo apie 15 tūkst. kunigų, Šv. Petro aikštėje. Benediktas XVI ragino iš naujo atrasti ir išgyventi kunigiškojo pašaukimo didybę ir grožį. Savo pamoksle jis atsiprašė už dvasininkų įvykdytas seksualinio piktnaudžiavimo nuodėmes ir patikino, jog Bažnyčia daro viską, kad tokios nuodėmės bei klaidos daugiau nebeprisikartotų. Kunigų metų, siejamų su šv. Jono Marijos Vianėjaus mirties 150-ųjų metinių minėjimu, užbaigimo proga Vatikano Spaudos salės direktorius kun. Federico Lombardi SJ paaiškino, kad popiežius nutarė palikti šiam šventajam klebonų globėjų titulą ir neskelbti jo visų kunigų globėju. Pasak jo, daugelis kitų iškilų kunigų gali būti pavyzdžiu kitoms kunigo tarnystės formoms.

Benedikto XVI kelionė į Kiprą

(KAP, KAI) Birželio 4–6 d. vyko 16-oji Benedikto XVI užsienio kelionė į Kiprą. Kiprą pirmą kartą aplankė Romos vyskupas. Benediktas XVI pirmą kart per savo pontifikatą aplankė šalį, kurioje daugumą gyventojų sudaro ortodoksai. Trumpai pabuvęs Pafe didžiąją laiko dalį jis praleido Kipro respublikos sostinėje Nikosijoje. Popiežius keliavo kaip piligrimas šventųjų Pauliaus ir Bar-

nabo pėdomis. Pagrindiniai kelionės motyvai buvo susivienijimo ir taikos žinia Kiprui, taikos prašymas Artimiesiems Rytams, dialogas su ortodoksais ir vietinės katalikų bendruomenės sustiprinimas. Popiežius įteikė Rytų Bažnyčių patriarchams ir vyskupams spalio mėnesį vyksiančio specialiojo Vyskupų sinodo, skirto Artimiesiems Rytams, parengiamąjį dokumentą *Instrumentum laboris*. Tai buvo sunkus vizitas, nes regionas išgyvena nuolatinę krizę, paastrėjusią dėl Izraelio atakos prieš Gazos ruožui humanitarinę pagalbą plukdžiusią laivų flotilę. Vizito išvakarėse buvo nužudytas Turkijos vyskupų konferencijos pirmininkas vyskupas Luigi Padovese. Apie šį tragišką įvykį popiežius užsiminė lėktuve skrisdamas į Kiprą. Pasak jo, šis įvykis neturi mesti šešėlio dialogui su islamu. Jis taip pat pagerbė vyskupo Luigi Padovese atminimą, įteikdamas dokumentą *Instrumentum laboris*, į kurio rengimą buvo įsitraukęs ir tragiškai žuvęs vyskupas. Popiežius pagerbė jo angažavimąsi siekiant tarpreliginio bendravimo, taip pat ekumeninio Bažnyčių bendravimo.

Taika ir susivienijimas

Susitaikinimo motyvas skambėjo daugelyje popiežiaus kalbų, aptariant ne tik Kipro salos padalijimą, bet ir bendrą padėtį Artimuosiuose Rytuose. Popiežiaus taikos raginimas stipriausiai nuskambėjo birželio 6 d. Nikosijos sporto rūmuose, įteikiant dokumentą *Instrumentum laboris*. Benediktas XVI ragino koordinuoti tarptautinius veiksmus siekiant mažinti įtampą Artimuosiuose Rytuose, ypač Šventojoje Žemėje, vengiant kraujo praliejimo. Jis išreiškė viltį, kad vis labiau bus saugomos krikščionių teisės, tarp jų teisė išpažinti religiją. Balandžio 5 d. susitikęs su Kipro valdžios ir diplomatinio korpuso atstovais popiežius ragino diegti moralinę tiesą politikos ir diplomatijos pasaulyje, grindžiant santykius tiesa ir pagarba. Popiežius diplomatiškai atsižvelgė į skirtingus požiūrius dėl

Kipro padalijimo. Jis nepasmerkė Turkijos okupacijos šiaurinėje salos dalyje ir nekvieta turkų gražinti užgrobtų bei niokojamų bažnyčių bei vienuolynų. Apie dramatišką salos sudalijimą ir sistemingą krikščioniškojo paveldo niokojimą kalbėjo prezidentas Dimitris Christofias sutikimo oro uoste metu. Apie šią problemą kalbėjo taip pat Kipro ortodoksų arkivyskupas Chrizostomas II birželio 4 d. Pafe vykusio ekumeninio susitikimo metu. Pasak arkivyskupo, Turkija nuo 1964 m. okupavo 35 proc. Kipro teritorijos ir vykdo etninio valymo planą. Čia apgyvendinami kolonistai iš Anatolijos ir kinta demografinės proporcijos. Chrizostomas II prašė Benedikto XVI padėti apsaugoti krikščioniškąjį ir kultūrinį Kipro paveldą. Popiežiaus atsakymas į tuos lūkesčius buvo žodžiai atsisveikinant Larnakos oro uoste. Jis sakė, kad nakvodamas apaštališkojoje nunciatūroje, esančioje Jungtinių Tautų kontroliuojamoje zonoje, galėjo asmeniškai patirti skausmingą salos padalijimą ir kultūrinio paveldo, priklausančio visai žmonijai, netektį.

Dialogas su ortodoksais

Popiežių labai nuoširdžiai priėmė arkivyskupas Chrizostomas II. Nepasiteisino nuogaštavimai, esą kai kurie ortodoksai vyskupai ir dvasininkai protestuos prieš popiežiaus kelionę. Birželio 5 d. Nikosijoje lankydamsis pas ortodoksų arkivyskupą popiežius padėjo už įsvetingumą pernai Pafe priimant tarptautinę teologinio dialogo komisiją. Popiežius atkreipė dėmesį, jog Kipras tradiciškai laikomas Šventosios Žemės dalimi, todėl nuolatinis konfliktas Artimuosiuose Rytuose kelia susirūpinimą visiems Kristaus išpažinėjams. Jis ragino visais įmanomais būdais remti šio neramaus regiono krikščionis, kad senosios Bažnyčios galėtų taikiai gyventi ir klestėti.

Tarpreliginis dialogas

Popiežius daug dėmesio skyrė tarpreliginiam dialogui. Dar skrisda-

mas lėktuvu ir bendraudamas su žurnalistais jis kalbėjo apie dialogo su „broliais musulmonais“ poreikį. Apžvalgininkai pastebėjo, kad Benediktas XVI pirmą kartą pavadinė musulmonus broliais. Popiežius sakė, kad nepaisant vidinių krikščionių problemų būtinas visų krikščionių bendras požiūris į islamą. Praktiniu tarpreliginio dialogo pavyzdžiu buvo netikėtas popiežiaus susitikimas su vienu iš musulmonų bendruomenės autoritetų šeichu Mohammedu Nazimu Abil Al-Haqqani. 89 m. amžiaus šeichas apkabino popiežių ir paprašė jo maldos.

Sustiprinti katalikus

Vienas iš pagrindinių popiežiaus kelionės tikslų buvo sustiprinti Kipre ir Artimuosiuose Rytuose gyvenančius katalikus. Saloje jų yra apie 25 tūkst., tarp jų 6 tūkst. maronitų, apie 19 tūkst. lotynų apeigų katalikų, tarp kurių 2 tūkst. yra nuolatiniai salos gyventojai, o kiti – iš Azijos ir Afrikos atvykę darbininkai. Birželio 5 d. šv. Marono mokyklos stadione Benediktas XVI ragino ieškoti vienybės su kitais krikščionimis ir vesti dialogą su nekrikščionimis. Nikosijos Šv. Kryžiaus bažnyčioje birželio 5 d. švęstose Mišiose dalyvavo dvasininkai, pašvęstojo gyvenimo asmenys, katechetai ir bažnytinių sąjūdžių nariai. Nedidelė bažnyčia yra prie pat Kiprą dalijančios sienos, ant pastato tebėra 1964 m. ir 1974 m. susišaudymų žymės. Popiežius pamoksle ragino dvasininkus nepalikti savo avidės, kuri gyvena sunkiomis mažumos sąlygomis, kenčia nepriteklis dėl etninių ir religinių konfliktų. Birželio 6 d. Nikosijos sporto rūmuose popiežius aukojo Devintinių Mišias ir įteikė Artimųjų Rytų vyskupams Vyskupų sinodo parengiamąjį dokumentą. Benediktas XVI išreiškė viltį, kad būsimoji Vyskupų sinodo asamblėja padės atkreipti tarptautinės bendruomenės dėmesį į Artimųjų Rytų krikščionių būklę.

Bažnyčios žinios

Eina nuo 1996 sausio 15 dienos
du kartus per mėnesį

STEIGĖJAS

Lietuvos Vyskupų Konferencija
S. Skapo g. 4, 01122 Vilnius

LEIDĖJAS

Lietuvos Katalikų Bažnyčios informacijos centras
Papilio g. 5, 44275 Kaunas

REDAKcinė KOMISIJA

Pirmininkas

arkivyskupas Sigitas Tamkevičius SJ

Nariai:

mons. Gintaras Grušas
kun. Lionginas Virbalas SJ

Vyskupijų atstovai:

Kaišiadorių vyskupija / mons. Algirdas Jurevičius
Kauno arkivyskupija / Darius Chmieliauskas
Panevėžio vyskupija / kun. Rimantas Kaunietis
Šiaulių vyskupija / kun. Evaldas Alūza
Telšių vyskupija / kun. Remigijus Saunorius
Vilniaus arkivyskupija / kun. Saulius Bužauskas

VYR. REDAKTORIUS

Gediminas Žukas

REDAKTORIAI

Kastantas Lukėnas
Violeta Micevičiūtė
Asta Petraitytė

KORESPONDENTAI

kun. Žydrūnas Vabuolas / Vilnius
kan. Andriejus Sabaliauskas / Telšiai
Inesė Ratnikaitė / Šiauliai
kun. Gediminas Tamošiūnas / Kaišiadorys

ADRESAS

Papilio g. 5, 44275 Kaunas

TELEFONAI

Redakcija (37) 323 853
Platinimo tarnyba (37) 322 758
El. paštas lkbic@lcn.lt

SPAUDŽIA

LC „Dakra“
Savanorių pr. 192
44151 Kaunas

TIRAŽAS 800 egz.

ISSN 1392-6098

© 2010, „Bažnyčios žinios“